

## No NINAAS ta Ioanes

Pa da nunurei no pakana bung tutuna ing Ioanes ga pakat kahai ira linga Karisito ga ha-puasnei tana, senbia ira haleng na tena mintota diet lik bia Ioanes ga pakat ia huteta tano tinahon 95. Ta iakano pakana bung ne Domitian ga warkurai aras Rom gaam tangai bia ia no Watong, tiga god, ma a haleng na mataniabar ta ira hanua ing Rom ga kurei, diet ga lotu tupas ia. Senbia ira Kristian balik pa diet ga lotu tupas no tamat na gil warkurai ma Rom kanong diet ga nurnur bia tiga Watong sena mon i kana, Iesu Karisito no Nati Kalou. Io hua, ira Rom diet ga hatahun bia diet na haliarei ta ira Kristian ma ira tamat na tinirih ga ubal ari Kristian (nas Ninaas 2.10; 2.13; 3.10; 6.9). No apostolo Ioanes um di gata bul ia ra hala na harpidinau tano ailan Patmos.

No suruna ta iakan ra pakpakat i hoken. **I tahut bia dahat na tur dadas ta ira nudahat nurnur ma dahat na paas hasur ira harwalaam kanong tano haphapataam tano ula hanua Iesu Karisito no Watong na luai harsakit ma na paas hasur Satan ma ira nuna tultulai.** No pakpakat i hung ma ira dadas na harpidinau ta Kalou ing na haan tupas ira tena sakena. Senbia Karisito i haragat ira Kristian bia diet na tur dadas tano nudiet nurnur ma ira bilai na magingin tuk taar tano

haphapataam waing Kalou na haidanei diet. Ma iakan ra pakpaket i mesa ta ira haleng na mes na pakpaket ta Kalou. I hung ma ra haleng na malalar (ma a haleng na malalar i manga huteta ta aring malalar tano pakpaket ta Daniel). Kaiked ra malalar a mangana nianga harharuat ma a mon kukuraina ta diet. Aring kukuraina i dadas ma sen no suruna i palai, ma i hoken, bia Kalou na luai harsakit. Io hua, i tahut bia ira Kristian diet na tur dadas ta ira nudiet nurnur.

Tano luena sibaan Ioanes i nas Iesu Karisito nong na hapuasnei kaiken ra linga tana. Ta Ninaas 2-3 Karisito i hakatom ira len ma irua na lotu aras Esia bia diet na tur dadas nalamin ta ira harwalaam. Ninaas 4-5 i haminis bia Kalou i manga bilai ma i manga tamat sakit, ma hua mah ta Iesu no Natina, ia no Nat na Sipsip nong i papikai ira len ma irua na bulbulut ing i haminis ira dadas na harpidinau. No len ma irua na bulbulut (6.1-8.1) i haminis ira len ma irua na tahir ing a mon dadas na harpidinau sakit tanai (8.2-11.19). Ma namur ta kaikek, a mon len ma irua na gapgopai ing i hung ma no ngalngaluan ta Kalou (15.1-16.21). Satan, no roka, no poropet bisbis, ma no tena hilawai pa dal na tale wara hilhilau pas no nginaluan ta Kalou (12.1-14.20; 17.1-19.5). Karisito na tapukus ma na kurei ira tena sakena bakut (19.11-20.15) senbia ira Kristian diet na laka tano bilai na sigara mawai ma no sigara ula hanua ma diet na lon hathatikai (21.1-22.17).

*Ioanes ga hinawas palai ta ira linga Iesu ga  
hapuasnei tar tana*

<sup>1</sup> Iakan ra pakpaket i iangianga uta ira linga ing Iesu Karisito ga hapuasnei. Ma Kalou ga tar ta Iesu bia na hapuasnei ta ira nuna tultulai kaiken ra linga ing pa na halis ma na hanuat. Ma Karisito ga tulei no nuna angelo ukai tagu Ioanes, no nuna tultulai, bia na hapalainei kaiken ra linga tagu.

<sup>2</sup> Ma iau ta hinawas uta ira linga bakut iau ga nas ma no nugu hinhinawas i tutuna. Ma iau ta hinawas uta ira nianga gar ta Kalou ma tano tutuna Iesu Karisito ga hapuasnei.

<sup>3</sup> Ta tikai na was kaiken ra nianga na poropet na daan. Ma diet na daan mah ing diet na hadadei ma diet na kap timaan kaiken ra linga iau ta pakat tar, kanong no pakana bung i ta huteta um bia kaiken ra linga na hanuat.

*Iesu no tamat na lualua sakit nong i wara hinuanat*

<sup>4</sup> Ma iau Ioanes, iau pakat iakan ra nianga ukaia ta muat ira mataniabar na lotu ta ira len ma irua na pisa na hala kinas Esia. A harmarsai ma ra malum ukatika ta muat. Na hanuat maram ta Kalou nong i lon kaiken ma ga lon naluai ma na lon mah namur. Ma na hanuat mah maram ta ira len ma irua na Tanua ing diet tur taar manaluai tano tamat na kinkinis na warkurai ta Kalou

<sup>5-6</sup> Ma na hanuat maram ta Iesu Karisito mah, nong i la hinhinawas uta ira tutuna ma no nuna hinhinawas i tutuna. Ma ia no luena wara tuntunut hut sukun no minaat. Ma ia i tamat sakit ta ira tamat na lualua tano ula hanua.

Io, i la sipsip dahat ma ga halangalanga sei dahat talur ira nudahat sakana magingin ma

no gapina. I ta was halaka dahat tano nuna matanitu, bia dahat naga gil ra pinapalim na pris tupas no ana Sus, no nuna God. Io hua, da pirlat ia ma da sura haut bia na kurei ira linga hathatikai! Amen.

<sup>7</sup> Nas baa! Iakaiek i wara hinanuat tikai ma ira baakut. Ma ira mataniabar bakut diet na nas ia, diet a mah ing diet ga so ia. Ma ira huntunaan bakut tano ula hanua diet na tapunuk panei ia. Tutun sakit, na ngan hua.

<sup>8</sup> Ma Kalou no Watong, no Dadasina, nong i lon kaiken ma ga lon naluai ma na lon mah namur i tangai hoken: “Iau no Hathatahun ma no Haphapataam.”

### *Ioanes ga nas tiga ninaas uta Karisito*

<sup>9</sup> Iau Ioanes no tasi muat. Iau tikai gar ta Karisito tikai ma muat, iau mah iau tur dadas ta ira tinirih ing i haan tupas dahat ing dahat ta sola taar tano nuna matanitu. Ma di ga bul halaka iau narako tano hala na harpidinau kaia tano ailan Patmos kanong iau gata warawai ma no nianga gar ta Kalou ma iau gata hasahesa ta ira tutuna utano nilon gar ta Iesu.

<sup>10</sup> Ma tano bung gar tano Watong iau ga kis tano dadas tano Halhaliana Tanua. Ma iau ga hadadei ukaia namurugu a ingana tikai ga kakel hoing tiga tahun.

<sup>11</sup> Ma ga tangai hoken: “U na pakat kahai ira linga ing u na nas ma u na tulei tupas ira mataniabar na lotu ta kaiken ra len ma irua na pisa na hala. U na tulei tupas diet kinas Epesas, Semerna, Pergamam, Taiataira, Sardis, Piladelpia, ma Laudisia.”

<sup>12</sup> Io, ma iau ga talingan wara nasnas nong ga haianga iau. Ma ing bia iau ga talingan, iau ga nas ra len ma irua na kinkinis na lulunga di ga gil ma ra gol.

<sup>13</sup> Ma nalamin ta ira kinkinis na lulunga iau ga nas tikai hoing Nong a Tunatuna Ia. Ma ga sigam tar tiga taltalona sigasigam. Ma tiga taltalin di ga gil ia ma ra gol ga hataltalin tar no bangbangona ma ia.

<sup>14</sup> No walina ma ira hina ga manga palpalaan hoira hina sipsip ma ra waal. Ma ira airua matana dir ga ngan hoira kamariana lulunga na iaah.

<sup>15</sup> Ira airua kakina dir ga pilpilakas hoing ra baras i nanaas hoira kalingit na iaah tano dadas na iaah. Ma no ingana ga ngan hoira kinakel na taah i saal.

<sup>16</sup> Ga palim tar ra len ma irua na tagul tano sot na limana. Ma tiga niani na hisa i iaan ta ira airua palpal bakut tana ga hansur tano hana. Ma no matmataan tana ga manga pilpilakas hoing no kasakesa i manga sasai.

<sup>17</sup> Ma bia iau ga nas ia, iau ga puka taar ta ira lapara kakina hoing tikai i maat. Io, ga palim lah iau ma no sot na limana gaam tangai tagu bia, "Waak u burburut kanong iau no Luena ma no Mutuaina.

<sup>18</sup> Iau no Lilona. Iau ga maat, senbia kaiken iau lon hathatikai. Iau hatur kahai no dadas wara paapos no matanangas ta ira minaat ma no taman na minaat mah.

<sup>19</sup> Io hua, u na pakat kaiken ra linga u ta nas ma ira linga i hananhuat kaiken ma ira linga ing na hanuat baa namur ta kaiken.

**20** Ma iau na hapuasnei no kukuraina ta ira len ma irua na tagul ing u ta nas tano sot na limagu ma ira len ma irua na kinkinis na lulunga mah. Ira len ma irua na tagul diet ira angelo ta ira mataniabar na lotu ta ira len ma irua na pisa na hala. Ma ira len ma irua na kinkinis na lulunga diet ira mataniabar na lotu ta ira len ma irua na pisa na hala.

## 2

### *No pakpakan tupas diet kaia Epesas*

**1** "U na pakat kaiken ra nianga tupas no angelo ta ira mataniabar na lotu kinas Epesas. Iau ing iau palim tar ira len ma irua na tagul tano sot na limagu. Ma iau hanahaan nalamin ta ira len ma irua na kinkinis na lulunga di ga gil ma ra gol. Ma iau tangai hoken:

**2** Iau palai taar ta ira numuat magingin ma ira numuat dadas na pinapalim mah. Ma iau palai taar bia muat ta tur dadas ta ira tinirih. Iau nunurei bia muat tur talur ira tena sakena ma muat gata walar diet ing diet ga tangai bia a apostolo diet, senbia pataia. Ma muat ga nas kilam diet bia diet bisbis mon.

**3** Muat ta tur dadas ta ira tinirih ma muat ta kilinganei ra ngunungut wara utagu. Ma pa muat malmalunga wara gilgil hua.

**4** "Senbia iau takun muat ma tiga linga ma ia hoken: muat ta haan talur no numuat luena sinisip tupas iau.

**5** Muat na lik lah ra bilai na magingin muat ta puka talur ia. Muat na lilik pukus ma muat na gil haruatanei hoing naluai. Ma ing bia pa muat

na lilik pukus, iau na haan tupas muat ma iau na hakari sei no numuat kinkinis na lulunga makaia ra nuna sibaan.

<sup>6</sup> Senbia tiga linga i bilai ta muat ma i hoken: muat malentakuanei ira magingin ta ira Nikole-tian hoing iau mah, iau malentakuanei.

<sup>7</sup> Siga tikai i tale bia na hadadei kilam kaiken, na tahut bia na taram ira nianga no Halhaliana Tanua i tangtangai ta ira mataniabar na lotu ta ira tamtaman. Siga tikai i harubu timaan ma i paas hasur ira harwalaam, iau na waak tar ia bia na ien ta hunena tano dahai na nilon nong i tur aram ra bilai na uma sakit ta Kalou.

### *No pakpakan tupas diet kaia Semerna*

<sup>8</sup> "U na pakat kaiken ra nianga tupas no angelo ta ira mataniabar na lotu kinas Semerna. Iau no Luena ma no Mutuaina. Iau ga maat ma iau ga lon balin. Ma iau tangai hoken.

<sup>9</sup> Iau palai taar ta ira tinirih i ubal muat. Ma iau palai bia a maris muat ta ira linga kai napu. Senbia muat ta kap ira tamat na haridaan maram naliu. Ma iau nunurei bia diet ing diet tangai bia a Iudeia diet, diet tangai hagawai muat. Senbia pai Iudeia tutuna diet. Taia. Diet la latlotu tupas Satan mon ma ira nudiet magingin na Iudeia.

<sup>10</sup> Waak muat burut ta ira ngunungut i wara hinaan tupas muat. Nas baa! I huteta bia Satan na halaka taring ta muat tano hala na harpidinau wara walwalar muat. Ma muat na kilinganei ra ngunngutaan ra sangahul na bung. Iau nem bia muat na tur dadas ta ira numuat nurnur tuk bia muat na maat ta ira tirih. Ma siga nong na gil

hua, iau na tabar ia ma no vuvu na lualua wara nilon.

<sup>11</sup> Siga tikai i tale bia na hadadei kilam kaiken, na tahut bia na taram ira nianga no Halhaliana Tanua i hasasei ira mataniabar na lotu ta ira tamtaman. Siga tikai i harubu timaan ma i paas hasur ira harwalaam pa na hirua tano airua na minaat.

### *No pakpakan tupas diet kaia Pergamam*

<sup>12</sup> "U na pakat kaiken ra nianga tupas no angelo ta ira mataniabar na lotu kinas Pergamam. Iau ing iau palim no niani na hisa nong i iaan ta ira airua palpal bakut. Ma iau tangai hoken:

<sup>13</sup> Iau palai bia muat la kis taar ha. Muat kis taar tano pisa na hala ing ira mataniabar kaia diet manga ruu Satan hoing diet ruu no nudiet tamat na lualua. Senbia muat balik, muat la palpalim hadadas no hinsagu ma pa muat la hanhan talur ira numuat nurnur tagu. Ma muat ga ngan hua mah tano pakana bung di ga bu bing Antipas makaia nalamin ta muat ta iakano pisa na hala ing Satan i la kiskis kaia. Ma Antipas nong ga hin hinawas ta ira tutuna utagu ma pa ga haan talur iakano nuna pinapalim.

<sup>14</sup> Senbia iau na takun muat ta aring linga. A mon mataniabar nalamin ta muat ing diet murmur ira hausur ta Balaam nong ga hausur Balak tano ngaas wara lamlam harango ira Israel hoken: ga hausur diet wara ienien ira nian di ga tun hartabar tupas ira palimpua manei. Ma ga hausur mah diet tano sakana sinsinua tikai ma ra hahina.

**15** Hua a mon mah aring mesa nalamin ta muat ing diet la murmur ira hausur ta ira Nikoletian.

**16** Io hua, muat na lilik pukus. Ma ing bia taia, iau na hanuat gasien ma iau na harubu ma diet ira mangana tunatuna hua ma no hisa makai tano hagu.

**17** Siga tikai i tale bia na hadadei kilam kaiken, na tahut bia na taram ira nianga no Halhaliana Tanua i tangtangai ta ira mataniabar na lotu ta ira tamtaman. Siga tikai i harubu timaan ma i paas hasur ira harwalaam, iau na tabar ia ma taring mana ing i kis susuhai. Ma iau na tar tiga palpalana haat tana. Ma tiga sigara hinsang di gata pakat tar ia tano haat. Ma ia sena mon nong na hatur kahai ia na nunurei tar ia.

### *No pakpaket tupas diet kaia Taiataira.*

**18** "U na pakat kaiken ra nianga tupas no angelo ta ira mataniabar na lotu kinas Taiataira. Iau no Nati Kalou. Ma ira airua matagu dir ngan hoing ira kamariana lulunga na iaah. Ma ira airua kakigu dir pilpilakas hoing ra baras di gatas timaan ia. Ma iau tangai hoken:

**19** Iau palai taar ta ira numuat magingin ma ira numuat harmarsai. Ma iau palai ta ira numuat nurnur tagu ma ira numuat tinaram tupas iau. Ma iau nunurei bia muat tur dadas ta ira tinirih ma bia kaiken muat gilgil ira linga i manga bilai ta ing naluai.

**20** Senbia iau ni takun muat ma tiga linga ma ia hoken: muat la tartaram lah iakano hahina ne Jesebel nong ia i tangai bia a poropet ia. Ma bia i hausur ira nugu tultulai i lam harango diet bia diet na mur no sakana magingin na sinsinua

tikai ma ra hahina ma bia diet na ien ira nian di ga tun hartabar tupas ira palimpua manei.

<sup>21</sup> Iau ta tar ra pakana bung tana i haruat bia na lilik pukus. Ma sen pai taram.

<sup>22</sup> Io hua, ni sei tar ia tano nuna suuh ma na kilinganei ra tamat na ngunungut kaia tikai ma diet ing diet ta sua taar ma ira suana mes. Ma iau ni gil hua ing bia pa diet na lilik pukus.

<sup>23</sup> Iau na bu bing diet ing diet mur ia. Io hua, ira mataniabar na lotu ta ira tamtaman diet na nunurei bia iau at nong iau nunurei tar ira numuat lilik ma ira bala muat tikatikai. Ma iau na balu pukus muat tikatikai haruat ma ira numuat gingilaan.

<sup>24</sup> Iasen a sibaan ta muat ira mataniabar kinas Taiataira, pa muat la murmur kan ra sakana hausur. Pa muat la hausur ta kaikek ra linga ta Satan diet tangai bia i mun ma i manga kikil suur. Ma pa iau na hapupusak muat ma tiga mes na tinirih. Taia.

<sup>25</sup> Iau nem sena mon bia muat na palim hadadas ira tutuna ing muat hatur kahai tuk taar bia iau na hanuat.

<sup>26-27</sup> Siga tikai nong i harubu timaan ma i paas hasur ira harwalaam ma i gil haruatanei hoira nugu nemnem tuk taar tano haphapataam, io, iau na tabar ia ma tiga kinkinis na warkurai hoing iau gata hatur kahai maram ta Mama. Na balaurei ma na kurei hadadas ira huntunaan tano ula hanua. Ma na parok gisgisianei diet hoira mangana gapgopai ing di gil ma ra pisa.

<sup>28</sup> Ma iau na tar mah no tagul na malaan tana.

<sup>29</sup> Siga tikai i tale bia na hadadei kilam kaiken, na tahut bia na taram ira nianga no Halhaliana

Tanua i tangtangai ta ira mataniabar na lotu ta ira tamtaman.

## 3

### *No pakpakan tupas diet kaia Sardis*

<sup>1</sup> “U na pakat kaiken ra nianga tupas no angelo ta ira mataniabar na lotu kinas Sardis. Iau ing iau palim tar ira len ma irua na tanua gar ta Kalou ma ira len ma irua na tagul. Ma iau tangai hoken: iau palai taar ta ira numuat magingin. Aring diet lik bia muat lon taar, senbia muat ta maat.

<sup>2</sup> Muat na pada! Muat na hadadas ira numuat bilai na magingin ing i wara patpataam! Iau tangai hua kanong iau ta nas kilam ira numuat pinapalim bia pai tahuat haruat baa ma no nemnem tano nugu God.

<sup>3</sup> Io hua, muat na lik lah ing muat gata hadadei ma muat gata hatur kahai. Muat na lilik pukus ma muat na taram tanai. Iasen, bia pa muat na pada iau na haan tupas muat hoing tiga tena kikinau. Ma pa muat na nunurei no pakana bung bia iau na haan tupas muat.

<sup>4</sup> “Iasen a bar nong nalamin ta muat kinas Sardis ing pa diet habilinga ira gile diet. Io, diet na haan tikai ma iau. Ma diet na sigasigam ma ra palpalana sigasigam kanong ira nudiet tintalen i gamgamatiem.

<sup>5</sup> Siga tikai i harubu timaan ma i paas hasur ira harwalaam io, ia mah na sigam ira palpalana sigasigam hoing diet. Ma pa iau na pun sei no hinsana tano pakpakan tupas diet na nilon. Taia. Iau na

hinawas palai ra matmataan tano agu Sus ma ira nuna angelo bia a nugu ia.

<sup>6</sup> Siga tikai i tale bia na hadadei kilam kaiken, na tahut bia na taram ira nianga no Halhaliana Tanua i tangtangai ta ira mataniabar na lotu ta ira tamtaman.

*No pakpakan tupas diet kaia Piladelpia*

<sup>7</sup> "U na pakat kaiken ra nianga tupas no angelo ta ira mataniabar na lotu kinas Piladelpia. Iau no halhaliana ma iau ing iau gil haruatanei hoing iau tangtangai. Ma iau hatur kahai no dadas ta Dewit wara pinapos ma wara binanus. Ma ing bia iau papos, pai tale bia tikai na banus. Ma ing bia iau banus, pai tale bia tikai na papos.

<sup>8</sup> Iau palai taar ta ira numuat magingin. Ma iau nunurei bia muat dadas dahina baa. Muat ta murmur ira nugu nianga ma pa muat la harhus sei no hinsagu. Io hua, iau ta papos tiga matanangas ra matmataan ta muat. Ma pa na tale bia tikai na banus.

<sup>9</sup> Nas baa! Ni gil hoeh ta diet ing diet murmur Satan? Diet tangai bia diet ira Judeia, senbia pai Judeia tutun diet. Taia. Diet bisbis mon. Io, iau na gil hoken. Iau na gil diet bia diet na satudu ra lapara kaki muat. Ma diet na nunurei bia iau sip muat.

<sup>10</sup> Iau ta tangai ta muat bia muat na tur dadas ta ira tinirih. Ma muat ta taram kan ra nianga. Io hua, iau ni balaurei bat muat talur no pakana bung na harwalaam nong na haan tupas no ula hanua bakut. Ma iakano pakana bung na hanuat wara walwalar diet ing diet lon tano ula hanua.

**11** “Dahina um ma iau ni hanuat. Muat na palim hadadas ira tutuna ing muat hatur kahai, kaba tikai gi kap lah ira numuat vuvu na lualua.

**12** Siga tikai nong i harubu timaan ma i paas hasur ira harwalaam io, iau na hatur ia wara kasong tano tamat na hala na lotu tano nugu God. Ma pa na haan laah makaia. Ma iau na pakat no hinsana no nugu God tana, ma no hinsana mah no tamat na pisa na hala tano nugu God. Ma ia no sigara Ierusalem nong na hansur maram ra mawai tano nugu God. Ma iau na pakat mah no sigara hinsagu tana.

**13** Siga tikai i tale bia na hadadei kilam kaiken, na tahut bia na taram ira nianga no Halhaliana Tanua i tangtangai ta ira mataniabar na lotu ta ira tamtaman.

### *No pakpaket tupas diet kaia Laudisia*

**14** “U na pakat kaiken ra nianga tupas no angelo ta ira mataniabar na lotu kinas Laudisia. Iau ing iau gil haruatanei hoing iau tangtangai. Iau no Tena Hinhinawas ta ira tutuna. Ma ing bia iau hin hinawas, pa iau bisbis. Taia. I tale bia tikatikai na nurnur tano nugu hin hinawas. Ma iau no suruna ira linga bakut ing Kalou gata hakisi.

**15** Ma iau palai taar ta ira numuat magingin. Pa muat madohon ma pa muat mamahien. Iau nem bia muat gaar madohon bia mamahien.

**16** Io hua, iau na iabisanei sei muat makai ra hagu kanong pa muat mamahien bia madohon balik.

**17** Tikatikai ta muat i tangai bia, ‘A watong iau. Iau ta hatur kahai ra haleng na kinewa. Pa iau

supi tiga linga.' Senbia pa muat nas kilam habal muat bia a hana tunatuna bia mon muat. Pa muat palai bia a maris muat ma a pula muat ma a tabunasulu muat.

<sup>18</sup> Iau haragat muat bia muat na kul ra bilai na gol makai tagu, a mangana gol ing iau ta hapalpalon ia tano iaah wara kapkap sei ira bilinga. Muat na kukul ing muat naga watong tutuna. Ma iau haragat mah muat bia muat na kul ra palpalana sigasigam makai tagu wara numuat sigasigam. Io hua, pa muat na hirhir ma ira numuat tabunasulu. Ma na tahut mah bia muat na kul ra bilai na waiwai wara bulbul ta ira mata muat, muat naga nas timaan ira linga.

<sup>19</sup> "Iau la borbor, ma iau la haphapidinau diet bakut ing iau sip diet. Io hua, na tahut bia na mamahien ira bala muat bia muat na lilik pukus.

<sup>20</sup> Nas baa! Iau tur kai ra matanangas ma iau piipidil. Bia siga ta tikai i hadadei no ingagu ma i papos no matanangas, io, iau na laka ma iau na iaan tikai ma ia.

<sup>21</sup> "Iau ga harubu timaan ma iau ga paas hasur ira harwalaam. Io hua, iau ga kis tikai ma no agu Sus tano nuna tamat na kinkinis na warkurai. Ma siga tikai nong i harubu timaan mah ma i paas hasur ira harwalaam io, ena haut lah ia bia na kis tikai ma iau tano nugu tamat na kinkinis na warkurai.

<sup>22</sup> Siga tikai i tale bia na hadadei kilam kaiken, na tahut bia na taram ira nianga no Halhaliana Tanua i tangtangai ta ira mataniabar na lotu ta ira tamtaman."

*No tamat na kinkinis na warkurai ta Kalou aram ra mawai*

<sup>1</sup> Io, ma namur ta kaikek iau ga nanaas, ma iau ga nas tiga matanangas ga tapapos taar aram ra mawai. Ma no luena ingana tikai nong iau ga hadadei, ga ngan hoing tiga tahur ma ga tangai hoken: “U na hanhut ukai. Ma iau na haminis taam bia asa na hanuat namur ta kaikek.”

<sup>2</sup> Io, kaikek at no dadas tano Halhaliana Tanua ga pulus iau ma manaluai tagu iau ga nas tiga tamat na kinkinis na warkurai kaia ra mawai ma tikai ga kis taar tana.

<sup>3</sup> Ma nong ga kis taar tana, no ninaas tana ga pilpilakas hoing ira bilai na mangana haat ing di kilam jaspa ma konilian. Ma tiga tukularam ga tur luhutanei no tamat na kinkinis na warkurai ma ga pilpilakas hoing tiga bilai na haat sakit.

<sup>4</sup> Ma airua sangahul ma ihat na mes na kinkinis na gil warkurai diet ga tur luhutanei tar no tamat na kinkinis na warkurai. Ma airua sangahul ma ihat na kaba tamat diet ga kisi tar ira kinkinis na gil warkurai. Ma a palpalana ira nudiet sigasigam. Ma ira vuvu na lualua di ga gil ma ra gol ga kis taar ta ira wali diet.

<sup>5</sup> Ma ga hila tikai ma ra par makaia ra tamat na kinkinis na warkurai. Ma a len ma irua na lulunga diet ga kis taar manaluai tano tamat na kinkinis na warkurai. Ma diet ira len ma irua na tanua gar ta Kalou.

<sup>6</sup> Ma manaluai mah tano tamat na kinkinis na warkurai tiga sibaan hoira tes. Ma ga nanaas bia di ga gil ia ma ra galas. Ma ga manga palai sakit.

Ma huteta luhutanei no tamat na kinkinis na warkurai, aihat na lilona linga. Ma ira mata diet ga banot bakut tar ira tamai diet.

<sup>7</sup> Io, ma no luena lilona linga ga nanaas hoing tiga laion ma no airua hoing tiga bulumakau. No matmataan tano aitul ga ngen hoing tiga tunatuna. Ma no aihat ga nanaas hoing tiga taragau i pupunga haan.

<sup>8</sup> Ma tikatikai ta diet ira aihat na lilona linga a liman ma tikai na babana tikai. Ma ira mata diet tikatikai ga banot ira tamai diet ma manapu mah ta ira baba diet. Ma hathatikai pa diet la sangsangeh wara tangtangai bia,

“I gamgamatiens,  
i gamgamatiens,  
i gamgamatiens,  
Kalou, no Watong, no Dadasina.

Ma ia nong ga lon naluai, ma i lon kaiken, ma na lon mah namur.”

<sup>9</sup> Io, ma ira lilona linga diet la pirpirlat ma diet la hatamat nong i kis taar tano tamat na kinkinis na warkurai. Ma diet la tangtanga tahut mah ta nong i la lon hathatikai.

<sup>10</sup> Ma ing bia diet gilgil hua, ira airua sangahul ma airua na kaba tamat diet la pukpuka taar manaluai ta nong i kis taar tano tamat na kinkinis na warkurai. Ma diet la lotu tupas ia nong i lon hathatikai. Ma diet la seisei tar ira nudiet vuvu na lualua napu manaluai tano tamat na kinkinis na warkurai ma diet la tangtangai hoken:

<sup>11</sup> “Kalou no numehet Watong,  
i takodas bia da hatamat uga,  
ma bia da ruu uga  
Ma i takodas bia u hatur kahai no dadas.  
Kanong warah, u ga hakisi ira linga bakut.

U ga hakisi diet haruat ma no num sinisip.  
Ma diet lon hoing at u sip hua.”

## 5

### *No Nat na Sipsip ia sena mon na papos no pakpakan*

<sup>1</sup> Io, ma iau ga nas nong ga kis taar tano tamat na kinkinis na warkurai ga palim tar tiga pakpakan ma no sot na limana. Ma a mon pakpakan tana ta ira airua palpal bakut. Ma di ga bulut bat ia ma ra len ma irua na bulbulut.

<sup>2</sup> Ma iau ga nas tiga dadas na angelo ga kakonga ma ra tamat na ingana hoken: “I takodas ta siga bia na papikai ira bulbulut ma na papos no pakpakan?”

<sup>3</sup> Senbia pai tale ta tikai aram ra mawai ma kai ra pisa ma manapu tano pisa mah bia na papos no pakpakan naga nas kinam narako tana.

<sup>4</sup> Io, iau ga manga suah kanong di ga maas nanaas ta tikai i takodas tana bia na papos no pakpakan naga nas kinam narako tana.

<sup>5</sup> Ma tikai ta ira kaba tamat ga tangai tagu hoken, “Waak u susuah. Nas baa! No Laion makaia tano huntunaan Iuda ia no tamat na Bulumur ta Dewit. Ma i ta harubu timaan ma i ta paas hasur ira harwalaam, hua, i tale ia bia na papikai ira len ma irua na bulbulut ma na papos no pakpakan.”

<sup>6</sup> Ma iau ga nas um tiga Nat na Sipsip ga tur taar nalamin tano tamat na kinkinis na warkurai. Ma ira aihat na lilona linga ma ira kaba tamat mah diet ga tur luhutanei tar ia. Ma ga nanaas bia di gata bu bing ia. Ma a len ma

airua na lakona ma a len ma airua na matana. Diet mon ira len ma airua na tanua ta Kalou ing i la tultulei diet tano kidilona ula hanua.

<sup>7</sup> Ma no Nat na Sipsip ga kap lah no pakpakat tano sot na limana nong ga kis taar tano tamat na kinkinis na warkurai.

<sup>8</sup> Ma ing bia gata gil tar hua, ira aihat na lilona linga tikai ma ira airua sangahul ma ihat na kaba tamat diet ga puka taar napu manaluai tano Nat na Sipsip. Ma diet bakut tikatikai diet ga palim tar tiga bilai na mangana harp. Ma a mon gapgopai di ga gil ma ra gol ta diet tikatikai. Ma diet ga hung taar ma ira kaabus i manga sangina timaan. Ma kaiked ra mangana kaabus ira sinsaring ta ira gamgamatiem na mataniabar tus ta Kalou.

<sup>9</sup> Ma diet ga ru tiga sigara nirudu. Ma ia hoken: "I takodas taam bia u na kap lah no pakpakat ma u na papikai ira nuna bulbulut, kanong di ga lau bing uga, ma u ga kul lah no mataniabar wara gar Kalou ma no gapim.

Ma diet makaia ta ira huntunaan bakut, ma ira kaba nianga, ira hanua tano ula hanua bakut, ma ira mangana palatamainari.

<sup>10</sup> Ma u ta was halaka diet tano num matanitu, bia diet naga gil ra pinapalim na pris tupas no nudahat God.

Ma diet na balaurei ma diet na kurei no ula hanua."

<sup>11</sup> Io, ma iau ga nanaas ma iau ga hadadei ira inga diet ira haleng na angelo. Ma no winawas ta diet ga haleng na arip sakit. Ma ira angelo diet ga tur luhutanei no tamat na kinkinis na warkurai

ma ira aihat na lilona linga ma ira kaba tamat mah.

<sup>12</sup> Ma diet ga rudu ma ra tamat na inga diet hoken:

“I takodas bia da ruu no Nat na Sipsip nong di ga lau bing ia!

Ma i takodas bia da hatamat ia ma bia da pirlat ia!

Ma i takodas mah bia i hatur kahai no dadas ma no kinkinis na watong, ma no mintota, ma no baso!”

<sup>13</sup> Io, ma iau ga hadadei no nirudu ta diet ira linga bakut ing Kalou gata hakisi. Diet maram ra mawai makaia ra pisa, manapu tano pisa, ma tano balana no tes. Ma diet bakut diet ga rudu hoken:

“Hathatkai da pirlat ma da ruu ma da hatamat nong i kis tano tamat na kinkinis na warkurai, dir ma no Nat na Sipsip!

Ma i takodas bia dir na warkurai hathatkai.”

<sup>14</sup> Ma ira aihat na lilona linga dal ga tangai, “Tutuna sakit.” Ma ira kaba tamat diet ga puka taar napu, diet gaam lotu tupas dir.

## 6

### *No Nat na Sipsip i papikai sei ira bulbulut*

<sup>1</sup> Ma iau ga nas no Nat na Sipsip ga papikai sei no luena ta ira len ma irua na bulbulut, ma iau ga hadadei tikai ta ira aihat na lilona linga ma no ingana ga haruat ma ra par gaam tangai, “U na mai!”

<sup>2</sup> Iau ga nanaas ma tiga palpala hos. Nong ga kisi tar ia ga palim tar tiga laplapot ma di ga tabar ia ma tiga vuvu na lualua. Ma ga haan

hoira umri i la wara hinarubu ma paas hasur ira mataniabar.

<sup>3</sup> Io, no Nat na Sipsip ga papikai sei no airua na bulbulut ma iau ga hadadei no airua na lilona linga ga tangai, “U na mai!”

<sup>4</sup> Tiga mes na hos mah ga hanuat, a dardarana ia. Kalou ga tar ra warkurai ta nong ga kisi tar ia bia na kap sei no malum tano ula hanua ing ira mataniabar diet naga bu bing hargilasanei diet. Ma di ga tar tiga tamat na hisa na hinarubu tana.

<sup>5</sup> Ma no Nat na Sipsip ga papikai sei no aitul a bulbulut. Io, iau ga hadadei no aitul a lilona linga ga tangai, “U na mai!” Io, iau ga nanaas ma tiga bungbungina hos ga hanuat ma nong ga kisi tar ia ga palim tar no linga wara walar tirtirih.

<sup>6</sup> Io, iau ga hadadei hoing ra ingana tikai ga hanuat ma nalamin ta ira aihat na lilona linga gaam tangai bia, “A sam taburungan i wara hinanuat. Tiga da minmena wit mon na haruat ma ira harkul na pinapalim wara tiga kidilona bung. Ma aitul a da minmena bali na haruat ma ira harkul na pinapalim wara tiga bung mah.

\* Senbia pa da haliarei ira ina olip ma ira ina wain.”

<sup>7</sup> Ma no Nat na Sipsip ga papikai sei no aihat na bulbulut ma iau ga hadadei no aihat na lilona linga ga tangai, “U na mai!”

<sup>8</sup> Io, iau ga nanaas ma tiga kamkabusuana hos. A hinsana nong ga kisi tar ia, Ngaas na Minaat. Ma no Taman ta ira Minaat ga murmur huteta manamur tana. No Ngaas na Minaat ma no

\* **6:6** No matana ira bali i napu ta ira wit.

Taman ta ira Minaat, Kalou ga tar ra warkurai ta dir wara tiga sibana mataniabar maram narako ta ira aihat na sibana mataniabar tano ula hanua bakut, bia dir na bu bing diet ma ra hisa na hinarubu, ma bia dir na hatahuat ra taburungan ma ra minaset diet naga maat, ma bia dir na tulei tar ira sakana roka wara karkarat bing diet.

<sup>9</sup> Ma no Nat na Sipsip ga papikai sei no liman na bulbulut. Io, iau ga nanaas ma iau ga nas ira tanua diet ira mataniabar ing diet ga hirua wara gaiana ira nianga ta Kalou ma wara gaiana ira nudiet hin hinawas tano tutuna. Ma diet ga kis taar manapu tano suuh na tun hartabar tupas Kalou.

<sup>10</sup> Diet ga tatau ma ra tamat na inga diet bia, "Dadas na Watong, uga no Halhaliana ma u tutuna. Hunangesa um u na kurei ira mataniabar tano ula hanua ma u na hapidinau diet uta ing diet ga bu bing mehet?"

<sup>11</sup> Di ga tabar diet tikatikai ma ra palpalana sigasigam ma di ga tangai ta diet bia diet na sangeh tar baa kanong Kalou i ta pua tar bia aring baa ta ira tasi diet ma ira hauhaut diet, diet na hirua mah. Ma diet na sangeh tuk taar bia kaiked bakut diet na hirua.

<sup>12</sup> Ma iau ga nas no Nat na Sipsip ga papikai sei no liman ma tikai na bulbulut. Io, tiga tamat na kunakunar ga hanuat ma no matana kasakesa ga muruh hoira marot na maal bungbung. Ma no teka bakut ga dardaraan hoira gaap.

<sup>13</sup> Ma ira tagul diet ga puka ukai napu ra pisa hoira masiana fig i la rusrus ing bia a dadaip i lihar diet.

<sup>14</sup> Ma no mawai ga panim laah hoira pakpakan di la puli. Ma ira uladih bakut ma ira ailan di ga hakari diet talur ira nudiet kinkinis.

<sup>15</sup> Ma ira tamat na lualua, ira tena gil warkurai, ira umri, ira watong, ira tena dadas, ira tultulai, ma ing pai tultulai diet, diet ga mun ta ira matana haat ma manapu ta ira haat aram ta ira uladih.

<sup>16</sup> Diet ga tatau ira uladih ma ira haat, “Muat na puka bus mehet ma muat na suhai mehet ra matmataan ta nong i la kis taar tano tamat na kinkinis na warkurai ma talur no ngalngaluan tano Nat na Sipsip.

<sup>17</sup> Mehet nem hua kanong no nudir tamat na bung na ngalngaluan i ta hanuat um. Ma taia tikai na haruat tutuna at wara tuntunur dadas tana!”

## 7

### *No hakilang gar ta Kalou ta ira 144,000*

<sup>1</sup> Ma namur ta kaikek ra linga, iau ga nanaas ma ihat na angelo dal ga tur taar ta ira aihat na ngusuna no ula hanua. Dal ga palim kahai tar ira aihat na matana dadaip waing pataia ta dadaip pa na puh no ula hanua bia no tes ma ira ina dahai.

<sup>2</sup> Iau ga nanaas ma tiga mes na angelo ga hanuat marau ra kasakesa i la hanhanuat makaia. Ma ga kap tiga hakilang tano lilona Kalou. Ga tatau ma ra tamat na ingana tupas ira aihat na angelo ing Kalou ga tar ra dadas ta dal wara halhaliarei no ula hanua ma no tes mah.

<sup>3</sup> No angelo ga tangai, “Waak mutal haliarei no ula hanua ma no tes ma ira ina dahai, tuk

taar bia mehet na luena bul ra hakilang gar tano nudahat God ta ira punare diet ira nuna tultulai.”

<sup>4</sup> Ma di ga hasasei iau tano winawas uta diet ira mataniabar ing di ga bul no hakilang gar ta Kalou ta ira punare diet bia 144,000. Ma diet makaia nalamin ta ira sangahul ma irua na huntunaan ta Israel.

<sup>5-8</sup> Di ga bul no hakilang ta ira sangahul ma irua na arip na mataniabar tiga tiga huntunaan: Iuda, Ruben, Gat, Aser, Naptali, Manase, Simion, Lewi, Isakar, Sebulon, Iosep, ma ne Benjamin.

*Ira angelo ma diet ing diet ta hirua tano tamat na tirih*

<sup>9</sup> Namur ta iakan, iau ga nanaas, ma tiga tamat na mataniabar! Taia ta tikai pa gaar tale wara waswas diet bakut. Diet makaia ta ira kaba mangana palatamainari, ma kaba hanua ma kaba huntunaan ma kaba nianga. Ma diet ga tur taar manaluai tano tamat na kinkinis na warkurai ta Kalou ma kaia ra matmataan tano Nat na Sipsip. Ma diet ga sigam tar ra palpalana sigasigam ma diet ga palim tar ra pakana baibai.

<sup>10</sup> Ma diet ga kukula ma ra tamat na inga diet hoken: “A harhalon i la hanhanuat makaia tano nudahat God nong i la kis taar tano nuna tamat na kinkinis na warkurai, ma makaia mah tano Nat na Sipsip!”

<sup>11</sup> Ma ira angelo bakut diet ga tur luhutanei tar no tamat na kinkinis na warkurai ma ira kaba tamat ma ira aihat na lilona linga mah. Ma diet ira angelo diet ga puka napu, diet gaam satudu manaluai tano tamat na kinkinis na warkurai

ma diet gaam lotu tupas Kalou, diet gaam tangai hoken:

**12** “Mehet haut ta ira numuat nianga!

Da pirlat no nudahat God!

A minamar i kis tana ma a tena mintota ia!

Da tanga tahut tana ma da ruu ia!

Ira dadas, ma ira baso a nuna no nudahat God hathatikai!

Amen!”

**13** Io, tikai ta ira kaba tamat ga tiri iau, “Siga kaiken ra mataniabar diet sigam tar ra palpalana sigasigam? Ma diet hanuat maha?”

**14** Iau ga balu ia, “Nugu watong, pa iau nunurei. Uga, u nunurei tar.”

Io, ga tangai tagu, “Kaiken ra mataniabar ing diet hanuat makaia nalamin tano tamat na tirih. Ma diet gata gis hapalpalaan ira nudiet sigasigam ma no gapina no Nat na Sipsip.

**15** Diet ga gil hoken hua diet gi tur manaluai tano tamat na kinkinis na warkurai ta Kalou ma diet la tartaram tana ra bung ma ra kasakesa mah narako tano nuna hala na lotu. Ma nong i la kis taar tano tamat na kinkinis na warkurai na kis tikai ma diet ma na balaurei bat diet.

**16-17** Pa diet na taburungan ma pa diet na maruk balin. No matana kasakesa, bia ta mangana mamahien mah pa na rang um diet kanong no Nat na Sipsip nong i la kis taar nalamin tano tamat na kinkinis na warkurai na balaurei diet ma na lam diet ukaia ta ira puat ing i la tartar ra nilon. Ma Kalou na ros sei ira palona mata diet.”

**8***No Nat na Sipsip i papikai sei no len ma irua na bulbulut*

<sup>1</sup> Ma bia no Nat na Sipsip ga papikai sei no len ma irua na bulbulut, pa di ga hadadei aram ra mawai ra ingana ta tiga linga tiga sibana pakana bung.

<sup>2</sup> Io, iau ga nas um ira len ma irua na angelo ing diet la tur taar ra matmataan ta Kalou. Ma di ga tar ra len ma irua na tahur ta diet.

<sup>3</sup> Ma tiga mes na angelo ga hanuat. Ga palim tiga linga na gol di la tuntun ira kaabus i sangina timaan tana. Io, ga hanuat gaam tur hutatei no suuh na tun hartabar nong di ga gil ia ma ra gol. Ma di ga tar ra haleng ta kaikek ra mangana kaabus tana bia na bul tikanei ma ira sinsaring ta ira mataniabar gar ta Kalou aram naliu tano suuh na tun hartabar nong i tur taar manaluai tano tamat na kinkinis na warkurai.

<sup>4</sup> Ma ira mis ta ira kaabus tikai ma ira sinsaring nudiet ira mataniabar gar ta Kalou ga hanhut makaia ra limana no angelo uram ra matmataan ta Kalou.

<sup>5</sup> Ma no angelo ga kap lah ira laklakit makaia ra suuh na tun hartabar gaam hahung no linga di la tuntun ira kaabus i sangina timaan tana ma ga sei tar tano ula hanua, gaam par ma ga hila ma ga kunakunar.

*Ira angelo diet puh ira len ma irua na tahur*

<sup>6</sup> Io, ira len ma irua na angelo dal ga tagura wara puhipuh ira len ma irua na tahur.

<sup>7</sup> No luena angelo ga puh no nuna tahir. Io, a iaah ma ra tua na ais tikai ma ra gaap ga bureng suur taar tano ula hanua. Io, tiga palpal tano ula hanua ga lulunga, ma airua taia. Ma hua mah ta ira ina dahai tano ula hanua. Tiga sibaan ga iaan ma airua pataia. Ma ira bilai na hora bakut ga iaan mah.

<sup>8</sup> Ma no airua na angelo ga puh no nuna tahir. Ma tiga linga nong hoira tamat na uladih ga lulunga taar ma di ga tabikanei ia uras tano tes. Ma tiga sibaan tano tes ga kikios hoira gaap. Ma airua sibaan taia.

<sup>9</sup> Ma tiga palpal ta ira lilona linga na tes ga maat. Ma airua palpal, taia. Ma tiga sibaan ta ira waga ma ira mangana mon mah ga sakena. Ma airua pataia.

<sup>10</sup> Ma no aitul a angelo ga puh no nuna tahir. Ma tiga tamat na tagul nong i lulunga taar hoira pok dakai ga puka laah maram ra mawai taar tiga sibaan ta ira taah ma ira puat. Ma pa ga haan taar ta ira airua sibaan.

<sup>11</sup> Ma no hinsana no tagul bia, Maleana. Ma tiga sibaan ta ira taah ga mela, ma airua sibaan taia. Ma a haleng na mataniabar diet ga maat kanong diet ga mamai kaikek ra taah i mela.

<sup>12</sup> Ma no aihat na angelo ga puh no nuna tahir, ma tiga sibaan tano matana kasakesa ga sakena, ma hua mah ta tiga sibaan tano teka ma tiga palpal ta ira tagul. Ma ira nudiet murarang ga gumaguma. Pataia ta murarang ta tiga pakana bung ra kasakes, ma ra bung mah hua.

<sup>13</sup> Io, iau ga nanaas ma iau ga hadadei ra ingana tiga taragau ga pupunga aram ra mahua.

Ma ga tatau ma ra tamat na ingana hoken:  
 "Maris, maris, maris ta diet bakut ing diet kis  
 taar tano ula hanua kanong i manga huteta um  
 bia ira aitul a mes na angelo dal na puh ira nudal  
 tahur!"

## 9

<sup>1</sup> Ma no liman na angelo ga puh no nuna tahur.  
 Ma iau ga nas tiga tagul nong gata puka taar tano  
 ula hanua. Ma di ga tar ra dadas tana wara papos  
 no lulur nong pataia ta haphapataam tana.

<sup>2</sup> Io, ga papos no matanangas tano lulur ma  
 ra mis ga tut huat hoing ra mis ta tiga tamat na  
 iaah sakit. Ma ira mis maras tano lulur ga pulus  
 no murarang tano kasakesa ma ga hakankado no  
 mawai.

<sup>3</sup> Ma ira kubawa diet ga hansur tano mis taar  
 tano ula hanua. Ma di ga tar ra dadas ta diet  
 haruat ma ira dadas ta ira ikala.

<sup>4</sup> Ma di ga tangai tar ta diet bia waak diet  
 halhaliarei tiga mangana hura ma ira ina dahai.  
 Ga tale diet wara hanghagawai sena mon ira  
 mataniabar ing bia pataia ta hakilang ta Kalou  
 ta ira punare diet.

<sup>5</sup> Pa di ga haut lah ira kubawa bia diet na karat  
 bing ira tunatuna. Taia. Ga tale diet bia diet  
 na manga hangungut mon ira mataniabar ta ira  
 liman na teka. Ma ing bia diet ga hangungut ira  
 mataniabar, iakano ngunngutaan i haruat ma ira  
 ngunngutaan ta ira harding na ikala.

<sup>6</sup> Ma ta ira balana kaikek ira liman na teka, ira  
 mataniabar diet na nanaas ta ngaas bia diet na

maat ma sen pa diet na nas lah ia. Diet na sip bia diet na maat senbia no minaat na pas diet.

<sup>7</sup> Ira kubawa diet ga nanaas hoira hos i tagura wara hinaan laka tiga hinarubu. Ta ira wali diet a mangana linga hoira vuvu na gol. Ma ira matmataan ta diet hoira matmataan ta ira tunatuna.

<sup>8</sup> Ira pakana hi diet i taltalona suur hoira hina hahina. Ma ira ngise diet hoira ngisena laion.

<sup>9</sup> Ma ira bangbango diet ga pupulus taar ma ra pala riam hoira bakbakit. Ma no ingana ira baba diet ga kakel hoira haleng na hos diet la salsal hagasiaan ira karis wara hinarubu.

<sup>10</sup> Ma a mon lapi diet ma ira harding tanai hoira harding na ikala. Ma ira dadas wara hangungut ira mataniabar ta ira liman na teka i kis narako ta ira lapi diet.

<sup>11</sup> A nudiet tiga king nong i kurei diet. Ia no angelo makaia ra lulur. Ma no hinsana tano nianga gar na Israel bia Abadon, ma tano nudahat nianga, no Tena Hanghagawai.

<sup>12</sup> No luena tirih nong di ga tanga “Maris” utana i ta pataam. Senbia airua tirih baa kana na hanuat.

<sup>13</sup> Ma no liman ma tikai na angelo ga puh no nuna tahir. Ma iau ga hadadei a ingana tikai ga hanuat ma nalamin ta ira aihat na ngusuna tano suuh na tun hartabar nong i la kis taar ra matmataan ta Kalou.

<sup>14</sup> Ma no ingana ga tangai tano liman ma tikai na angelo bia, “U na palas ira aihat na angelo ing di ga kubus kahai dal kaia tano tamat na taah Iuperetis.”

**15** Ma kaikek ra aihat na angelo di gata tagurei tar dal wara uta iakan ra pakana bung at, ma iakan at ra bung ma iakan at ra teka ma iakan at ra tinahon. Io, no angelo ga palas sei dal wara bubu bing tiga palpal ta ira aitul a sibaan ta ira mataniabar tano ula hanua.

**16** Ma iau ga hadadei no winawas uta ira umri ing diet ga hanahaan ma ira hos, bia airua maar na milion diet.

**17** Ira hos ma ing diet ga kisi tar diet, iau ga nas diet tano nugu ninaas, ma diet ga tatalen hoken: ira bakbakit uta ira bangbang diet ga nanaas hoira iaah ma no mawai, ma hoira wali diet ira laion. Ma a mon iaah, a mis, ma solam ga hansur ta ira ha diet.

**18** Ma tiga palpal ta ira aitul a sibaan ta ira mataniabar tano ula hanua diet ga hirua na minaat ta kaikek ira aitul a tirih. Diet ga maat tano iaah, no mis, ma tano solam ing ga hansur ta ira ha diet ira hos.

**19** Ma ira dadas ta ira hos iakana ta ira ha diet ma ta ira lapi diet kanong ira lapi diet i haruat ma ira sui. A mon wali diet ing diet la hangungut ira mataniabar manei.

**20** Ma diet ing pa diet hirua ta kaikek ra aitul a tirih, pa diet ga lilik pukus talur ira nudiet palimpua. Pa diet ga sanggeh wara latlotu tupas ira sakana tanua ma ira palimpua di ga gil ma ra gol, siliwa, baras, haat, bia dahai. Kaikek ra palimpua pa diet tale wara ninaas, bia hanhadoda bia hinahaan, senbia ira mataniabar pa diet ga sanggeh wara latlotu tupas diet.

**21** Ma pa diet ga lilik pukus mah ta ira nudiet magingin wara bu bing bia tunatuna, ma ira

nudiet papait, ma ira nudiet sakana magingin na sinsinua tikai ma ra hahina, ma ira nudiet kikinau.

## 10

### *No angelo ma no nat na pakpaket*

<sup>1</sup> Io, ma iau ga nas um tiga mes na dadas na angelo i hanansur maram ra mawai. Ga sigam tar tiga baakut ma tiga tukularam ga kis aram naliu tano walina. No matmataan tana ga haruat ma ra kasakesa ma ira airua kakina ga ngan hoing ra lamlamut na iaah.

<sup>2</sup> Ga palim tiga nat na pakpaket ga tamapapos taar. Ga papaas tano tes ma no sot na kakina ma ga papaas tano pisa ma no kesa na kakina.

<sup>3</sup> Ma ga tatau naliu ma ra tamat na ingana haruat ma no tamat na kinakel na laion. Ma ing bia gata tatau hua, ira len ma irua na par diet ga ianga.

<sup>4</sup> Ma ing bia ira len ma irua na par diet gata ianga, iau ga wara pakpaket; senbia a ingana tikai maram ra mawai ga tangai hadadas tagu bia, “Pulus bat ira nianga ta ira len ma irua na par! Waak u pakpaket!”

<sup>5</sup> Ma no angelo nong iau ga nas ia ga tur taar tano tes ma no pisa, ga tatik haut tar no sot na limana uram ra mawai

<sup>6</sup> Ma ga sasalima ma no hinsa Kalou nong i lon hathatikai ma nong ga hakisi no mawai ma no pisa ma no tes ma ira kaba linga narako ta dal. Ma no angelo ga tangai, “Kalou pa na halawaasnei ira pakana bung bia na gil haruatanei ira nuna lilik.

<sup>7</sup> Ma ing bia no len ma irua na angelo na puh no nuna tahuur, io, Kalou na gil haruatanei ira nuna pidik ing i susuhai taar, hoing ga hasasei ira nuna tultulai na poropet tanai.”

<sup>8</sup> Ma no ingana nong gata haianga iau maram ra mawai ga tangai habal ukai tagu bia, “U na haan, ma u na kap no pakpaket nong i tamapapos taar tano limana no angelo nong i tur taar tano tes ma no pisa.”

<sup>9</sup> Io, iau ga haan taar ukaia tano angelo, iau gaam saring ia bia na tar no nat na pakpaket tagu. Ma ga tangai tagu hoken: “U na kap lah ia ma u na ien ia. No balaam na kahonhon, senbia na namnamien tano haam haruat ma ra palona imara.”

<sup>10</sup> Io, iau ga kap no nat na pakpaket makaia tano limana no angelo ma iau ga ien ia. Ga namnamien haruat ma ra palona imara tano hagu. Iasen, bia iau gata kanam ia, no balagu ga kahonhon.

<sup>11</sup> Ma di ga tangai tagu bia, “U na ianga na poropet balin at uta ira haleng na kaba mataniabar ma ta ira huntunaan. Ma u na ianga na poropet mah uta ira mataniabar ta ira kaba nianga ma uta ira tamat na lualua.”

## 11

### *Ira airua tena harpir*

<sup>1</sup> Io, ma di ga tar tiga sila dahai tagu hoing tiga linga wara hapupua, io, ma no Watong ga tangai tagu bia, “U na haan ma u na hapupua no tamat na hala na lotu ta Kalou ma no suuh

na tun hartabar. Ma u na was mah diet ing diet lotu kaia.

<sup>2</sup> Senbia waak u hapupua no hera ma nataman tano tamat na hala na lotu kanong di gata tar ia ta ira tabuna nurnur ma diet na paas gisianei no halhaliana pisa na hala ra aihat sangahul ma airua na teka.

<sup>3</sup> Ma iau na tulei ira nugu airua tena harpir. Ma dir na sigam ira sigasigam na tapunuk ma dir na ianga na poropet ra 1,260 na bung."

<sup>4</sup> Ma dir kaikek ra airua, airua ina olip ma airua kinkinis na lulunga dir. Ma dir la tur taar ra matmataan ta Kalou, no Watong tano ula hanua.

<sup>5</sup> Ma ing bia siga tikai na walar wara hagawai dir, io, a iaah na hanuat ta ira ha dir ma na haliarei kaikek ing diet wara hanghagawai dir. Io, ing bia tikai i nem bia na hagawai dir, na hirua at hua.

<sup>6</sup> Ma kaikek ira airua dir hatur kahai ra dadas wara banbanus bat no mawai bia pa na bata ta ira pakana bung dir iangianga na poropet. Ma dir hatur kahai mah ra dadas wara pukpukusanei ira taah naga ngan hoira gaap ma wara laulawat no ula hanua ta ira kaba mangana tinirih haruat ma ira nudir sinisip.

<sup>7</sup> Ma bia dir ta hapataam ira nudir hin hinawas, no roka na hanhut maras ra lulur ma na harubu ma dir. No ana dadas na lakai dir ma na bu bing dir.

<sup>8</sup> Ma ira palatamai dir na sua taar ra tingana ngaas tano tamat na pisa na hala ing di ga lau hataba no nudir Watong tano ula kabai kaia. Ma ing bia di tangai ra nianga harharuat uta iakano

pisa na hala, di kilam ia bia Sodom bia Isip.

<sup>9</sup> Ma ira mataniabar makaia ta ira kaba hanua ma kaba huntunaan, ma ira kaba nianga ma kaba palatamainari, diet na ngokngok ta ira palatamai dir ra aitul a bung ma sibana. Ma pa diet na taram wara busbus dir.

<sup>10</sup> Ma ira mataniabar tano ula hanua diet na guama uta ira nudir minaat. Diet na manga guama ma diet na hartabar hargilaas kanong kaikek ra airua poropet dir ga manga hangungut diet.

<sup>11</sup> Ma tano nugu ninaas, iau ga nas bia manamur ta ira aitul a bung ma sibana, a dadaip na nilon maram ta Kalou ga laka ta dir. Ma dir ga taman tut balin ma diet ing diet ga nas dir diet ga manga ramramin.

<sup>12</sup> Io, ira airua poropet dir ga hadadei a tamat na ingana tikai maram ra mawai ma ga tangai ta dir bia, “Mur hanhut ukai!” Io, dir ga haan uram ra mawai narako tiga baakut ma diet ing diet ga malentakuanei dir, diet ga ngokngok ta dir.

<sup>13</sup> Ma kaikek at tiga tamat na kunakunar ga hagawai tiga sibaan ta ira sangahul tano pisa na hala. Ma a len ma irua na arip na mataniabar diet ga hirua na minaat tano kunakunar. Ma ira mesa diet ga manga ramramin sakasaka, diet gaam pirlat no God nong i la kiskis aram ra mawai.

<sup>14</sup> Io, no airua na tirih nong di ga tanga “Maris” utana ta pataam. Senbia no aitul a tirih, dahina um ma na hanuat.

*No len ma irua na tahir*

<sup>15</sup> Io, ma no len ma irua na angelo ga puh no nuna tahuur. Ma aram ra mawai ira tamat na inganari diet ga tatau hoken: “Kaiken um no Watong tikai ma no nuna Mesaia i ta hatahun no nuna harbalaurai ma no nuna warkurai tano ula hanua. Ma na warkurai hathatikai!”

<sup>16</sup> Ma ira airua sangahul ma ihat na kaba tamat ing diet la kis taar ta ira nudiet tamat na kinkinis ra matmataan ta Kalou, diet ga puka taar napu ma diet ga satudu ma diet gaam lotu tupas Kalou.

<sup>17</sup> Ma diet ga tangai hoken,  
“No numehet Dadas na Watong Kalou, nong u ga  
lon naluai ma kaiken mah,  
mehet tanga tahut taam kanong u ta tur lah  
wara harbalaurai ma wara warkurai ma  
no num tamat na dadas.

<sup>18</sup> Ira tabuna nurnur ta ira huntunaan bakut tano  
ula hanua, diet ga bala ngalngaluan,  
senbia no pakana bung tano num ngalngaluan i  
ta hanuat um.

No pakana bung bia u na kurei ira minaat i ta  
hanuat.

No pakana bung i ta hanuat mah um bia u na  
tar ra bilai na harkul ta ira num tultulai  
ira poropet

ma ta ira num gamgamatiien na mataniabar tus,  
diet ing diet urur tano hinsaam,  
diet ira watong ma diet ira maris.

Senbia no pakana bung i ta hanuat wara hang-  
hagawai diet ing diet la hanghagawai no  
ula hanua.”

<sup>19</sup> Io, ma di ga papos no tamat na hala na lotu  
ta Kalou aram ra mawai, ma narako tano nuna  
tamat na hala na lotu, no linga na bulbul no  
kunubus ta Kalou ga kis puasa. Ga hilhila ma

ga manga parpar, ga kunakunar, ma ira tamat na tua na ais ga puka.

## 12

*No sui i wara hagawai no hahina ma no nuna nat na bulu*

<sup>1</sup> Io, ma tiga tamat na hakilang ga puasa aram ra mawai, ma i hoken: tiga hahina ga sigam tar no matana kasakesa ma no teka manapu ta ira airua kakena. Ma tiga vuvu na lualua, a sangahul ma irua na tagul tana, ga kis taar tano walina.

<sup>2</sup> Ga kap bala taar ma ga huteta bia na kakaha. Ma a bulu ga paspaas ia kaikek gaam manga kup ma ra ngunungut.

<sup>3</sup> Io, tiga mes na hakilang ga puasa aram ra mawai, ma i hoken: kaia tiga tamat na dardarana sui. Ma a len ma irua na walina ma a sangahul na lakona. Ma a len ma irua na vuvu na lualua ta ira walina.

<sup>4</sup> No lapina ga kurhai hasur tiga sibaan ta ira aitul a sibaan ta ira tagul maram ra mawai ukai napu tano ula hanua. Ma no tamat na sui ga sua taar manaluai tano hahina i wara kinakaha bia na ien no natina ing a mon na kaha sei ia.

<sup>5</sup> Io, no hahina ga kaha tiga bulu na tunana nong na balaurei ma na kurei hadadas ira huntunaan tano ula hanua bakut. Ma di ga ras lah no nat na bulu uram ta Kalou tano nuna tamat na kinkinis na warkurai.

<sup>6</sup> Ma no hahina ga hilau ukaia tano hanua bia, tano sibaan Kalou gata tagurei tar ia utana. Ma ga haan ukaia ing Kalou na balaurei ia ra 1,260 na bung.

<sup>7</sup> Ma tiga kamana hinarubu ga hanuat aram ra mawai. Maikel ma ira nuna angelo diet ga harubu ma no tamat na sui ma ira nuna angelo.

<sup>8</sup> Ma sen no tamat na sui pa ga dadas haruat, hua taia ta mahua utana ma ira nuna angelo aram ra mawai.

<sup>9</sup> Ma di ga sei hasur no tamat na sui. Ma ia a mon iakano sui manaluai sakit. Di kilam ia bia no Tena Hartakun, bia Satan, nong i la lamlam harango no ula hanua bakut. Io, di ga sei hasur ia ukai tano ula hanua, tikai ma ira nuna angelo.

<sup>10</sup> Ma iau ga hadadei ra tamat na ingana tikai aram ra mawai i tangai bia,

“No tena hartakun nong i la taktakun ira tasi  
dahat ta Karisito ra matmataan ta Kalou  
ta ira pakana bung bakut,

di ta sei hasur um ia maram ra mawai.

Io hua, kaiken um i palai bia no harhalon ta  
Kalou i ta hanuat.

Kaiken um i ta haminis no nuna dadas bia a  
Tamat na Lualua ia.

Kaiken um no nuna Mesaia i ta haminis no nuna  
kinkinis na warkurai.

<sup>11</sup> Ira tasi dahat diet ga bul hasur no dadas tano  
tena hartakun ma no gapina no Nat na  
Sipsip ma ta ira tutuna diet ga hin hinawas  
tanai.

Pa diet ga manga lilik uta ira nudiet nilon. Taia.  
Diet ga taram bia diet na maat.

<sup>12</sup> Io hua, i tahut bia muat bakut ing muat kis  
aram ra mawai, muat na guama!

Senbia na sakena ta diet tano ula hanua ma no  
tes, kanong no tena hartakun i ta hansur  
tupas muat!

I manga ngalngaluan taar kanong i nunurei bia  
ira nuna pakana bung i kumkumina."

<sup>13</sup> Io, ma ing bia no tamat na sui ga nas bia  
di gata sei hasur ia ukai napu tano ula hanua, ga  
tur lah wara paspasak no hahina nong gata kaha  
tar no bulu.

<sup>14</sup> Ma di ga tar ra airua babana taragau tano  
hahina waing na pupunga ma dir ukaia tano  
hanua bia, ta iakano sibaan Kalou gata tagurei  
tar ia utana. Ma ga nanaas bia Kalou na balaurei  
bat ia ta ira aitul ma sibana tinahon. Ma no  
tamat na sui pa na tale bia na hagawai ia kaia.

<sup>15</sup> Io, no tamat na sui ga maruanei ra tamat na  
taah bia na saliranei sei no hahina.

<sup>16</sup> Senbia no pisa ga harahut no hahina. No  
pisa ga tamapapos wara kankanan no tamat na  
taah makaia tano hana no tamat na sui.

<sup>17</sup> Io, no tamat na sui ga manga ngalngaluan  
taar tano hahina ma ga haan laah wara hinarubu  
ma ira nuna mes na natina. Diet ing diet la  
tartaram ira warkurai ta Kalou. Ma diet la  
murmur no tutuna Iesu ga hapuasnei.

<sup>18</sup> Ma no tamat na sui um ga tur taar nawana.

## 13

### *Ira airua roka*

<sup>1</sup> Io, ma iau ga nas tiga roka ga hanhanuat  
maras na tes. A sangahul na lakona ma a len  
ma irua na walina. Ma a sangahul na vuvu na  
lualua ta ira lakona. Ma di ga pakat ra hinsang  
wara tangtangai hagawai Kalou ta ira walina.

<sup>2</sup> Ma no roka nong iau ga nas ia ga ngan hoing  
tiga toktok na mangana laion. Ma ira kakina

hoira kakina bear. Ma no hana hoira hana laion. Ma no tamat na sui ga tar no nuna dadas ma no nuna tamat na kinkinis na warkurai ta iakano roka.

<sup>3</sup> Ma iau ga nas tikai ta ira walina ma ga nanaas bia di gata kato ia ma gata maat. Iasen no manua nong tiga walina ga maat ma ia gata maah. Io hua, no kidilona hanua diet ga karup mur no roka.

<sup>4</sup> Ma diet ga lotu tupas no tamat na sui kanong gata tar ra kinkinis na warkurai taar tano roka. Ma diet ga lotu tupas mah no roka, diet gaam tangai bia, “Taia tikai pa dir haruat ma no roka! Ma pai tale ta tikai bia na harubu ma ia!”

<sup>5</sup> Io, Kalou ga waak tar no roka bia na ianga na tamat ma bia na tangai hagawai ia. Ma ga waak tar mah ia bia na warkurai ra aihat na sangahul ma irua na teka.

<sup>6</sup> Ma no roka ga tur lah wara tangtangai hagawai Kalou ma no hinsana mah. Ma ga tangai hagawai mah no sibaan Kalou i la kis taar kaia ma diet bakut mah ing diet la kis taar aram ra mawai.

<sup>7</sup> Ma Kalou ga waak tar tana bia na harubu ma ira gamgamatiен na mataniabar tus ta Kalou ma bia na bul hasur diet. Ma ga waak tar mah ia bia na warkurai ta ira huntunaan ma ira hanua tano ula hanua, ira kaba nianga, ma ira kaba mangana palatamainari.

<sup>8</sup> Ma huteta bia ira mataniabar bakut tano ula hanua diet na lotu tupas no roka. Sen diet ing di gata pakat ira hinsa diet manaluai tano hakhakisi tano ula hanua, pa diet na lotu tupas ia. Ma tano pakpakan na nilon tano Nat na Sipsip

nong di ga bu bing ia, io, ta iakano pakpakan di ga pakat ira hinsa diet kaia.

<sup>9</sup> Siga tikai i haruat wara hadadei kilam iakan, na taram ia.

<sup>10</sup> Ma ing bia Kalou i ta pilak tar bia da bul tikai tano hala na harpidinau, io, i tutuna sakit bia na haan ukaia. Ma siga tikai ing Kalou i ta haut bia da kato bing ia, io, i tutuna sakit bia da gil at hua. Io hua, i palai bia na tahut bia ira gamgamati en na mataniabar tus ta Kalou diet na tur dadas ta ira tinirih ma diet na nurnur.

<sup>11</sup> Ma namur iau ga nas tiga mes na roka ga hanhanuat makatika ra pisa. Ga mon airua lakona hoira nat na sipsip ma senbia ga iangianga hoing tiga sui.

<sup>12</sup> Ma ga papalim ma no tamat na dadas tano luena roka, kaia ra matmataan tana. Ma ga hapar ira mataniabar tano ula hanua bia diet na lotu tupas no luena roka nong ga langalanga talur no manuana nong gata maat ma ia.

<sup>13</sup> Ma git gilgil ira tamat na hakilang na kinarup. Ma tiga hakilang ga gil, bia ra iaah na hansur maram ra mawai ukai ra pisa ra matmataan na haruat.

<sup>14</sup> Ma Kalou ga waak tar tana bia na gilgil kaikek ra hakilang na kinarup kaia ra matmataan tano luena roka. Io hua, no airua na roka ga tale wara lamlam habisbis lah ira mataniabar tano ula hanua. Io, ga lam habisbis diet hoken: ga tangai bia diet na gil tiga palimpua tano roka nong di ga kato bing ia ma gaam lon balin.

<sup>15</sup> Ma Kalou ga waak tar mah no airua na roka bia na tar ra dadaip na nilon tano palimpua tano

luena roka ing no palimpua naga ianga ma naga hartulai bia da bu bing diet bakut ing pa diet lotu tupas ia.

<sup>16</sup> Ma ga hartulai mah bia da bul tiga hakilang ta ira sot na lima diet bia ira punare diet ira mataniabar bakut. Ma di ga gil hua ta ira tamat ma ira tunatuna bia, ira watong ma ira maris, ira tultulai ma diet ing pai tultulai diet.

<sup>17</sup> Ma ga kurei bia tikai pa na tale wara kunukul ma wara susuhura ing bia pataia ta hakilang tana. Ma a mangana hakilang hoken, bia da bul no hinsana bia no winawas utano hinsana.

<sup>18</sup> Io hua, i tahut bia dahat na lilik timaan uta iakan. Siga tikai a tena mintota ia, na tale bia na nas tupas lah no kukuraina tano winawas tano roka, kanong no winawas i haruat ma no winawas gar na tunatuna. Ma no nuna winawas ia hoken: 666.

## 14

### *144,000 tano Nat na Sipsip*

<sup>1</sup> Io, ma iau ga nanaas baal, ma iau ga nas no Nat na Sipsip ga tur taar tano uladiah Saion. Ma 144,000 na mataniabar diet ga tur tikai taar ma ia. Ma di gata pakat tar no hinsana ma no hinsana no ana Sus ta ira punare diet.

<sup>2</sup> Ma iau ga hadadei a ingana tikai maram ra mawai ma ga kakel hoing ra maririsuan na kinakel makaia ta diet ing diet la tingting ira bilai na mangana harp. Ma ga kakel hoing ira taah i saal ma ira par.

<sup>3</sup> Ma diet ga ru tiga sigara nirudu manaluai tano tamat na kinkinis na warkurai ma manaluai mah ta ira aihat na lilona linga ma ira kaba tamat. Ma pa ga tale ta tikai bia na hausur iakano nirudu. Taia. Diet sena mon kaikek ra 144,000 ing Kalou gata kul halangalanga lah diet tano ula hanua.

<sup>4</sup> Ma diet kaikek ing pa diet ga sua tikai baa ma ira hahina, kaikek pa diet gaam habilinga ira nudiet nilon. Diet kaikek ing diet murmur no Nat na Sipsip ta ira sibaan i la hanahaan ukaia. Kalou i ta kul halangalanga lah diet ma nalamin ta ira mataniabar. Ma diet ira luena hartabar tupas Kalou ma no Nat na Sipsip.

<sup>5</sup> Pa diet nunurei wara bisbis. Pai tale bia tikai na kilam tar tiga sakena ta diet.

### *Ira aitul a angelo diet harpir*

<sup>6</sup> Io, ma iau ga nas tiga mes na angelo ma ga pupunga aram naliu ra mahua. Ma ga hatur kahai no tahut na hin hinawas nong pa na pataam wara hin hinawasei ira mataniabar tano ula hanua, diet ira kaba palatamainari, ira mangana huntunaan, ira kaba nianga, ma ira kaba hanua.

<sup>7</sup> Ma no angelo ga kakonga naliu hoken: “Muat na urur ta Kalou ma muat na pirlat ia kanong no pakana bung tano nuna warkurai i ta hanuat um. Muat na lotu tupas ia nong ga hakisi no mawai ma no pisa, no tes ma ira puat na taah.”

<sup>8</sup> Io, ma no airua na angelo ga mur no luena gaam tangai, “Di ta manga haliarei Babilon no tamat. Ia at nong ga hapar ira huntunaan bakut bia diet na mamai ira nuna dadas na taah ing na

gil ira tunatuna bia diet na gil ira magingin na hilawai.”

**9-10** Io, ma no aitul a angelo ga mur dir gaam kakonga naliu bia, “Ing bia tikai na lotu tupas no roka ma no nuna palimpua, ma bia na kap no hakilang tano punarena bia no limana, io, ia mah na mamai no dadas na taah na ngalngaluan gar ta Kalou. Ma Kalou pai bul tikanei no nuna dadas na taah na ngalngaluan ma ra taah. Taia. No nuna dadas na taah i manga dadas taar at. Ma no tunatuna nong no ngalngaluan gar Kalou na haan tupas ia, na kilinganei ra tamat na ngunungut tano iaah ma ra solam kaia ra matmataan tano Nat na Sipsip tikai ma ira halhaliana angelo.

**11** Ma no mis tano iaah nong i hangungut diet i la mismis hathatikai. Ma diet ing diet ga lotu tupas no roka ma no nuna palimpua, ma diet ing diet ga kap no hakilang tano hinsana, taia tutun at nudiet ta da sinangeh.”

**12** Io hua, tiga linga i palai uta ira gamgamati en na mataniabar tus ta Kalou, diet at ing diet la murmur ira nuna warkurai ma diet la nurnur ta Iesu, ma i hoken: na tahut bia diet na tur dadas ta ira tinirih.

**13** Io, ma iau ga hadadei a ingana tikai maram ra mawai i tangai, “U na pakat hoken: ‘Tur lah kaiken, ma hatikai, diet daan ing diet maat wara gaiana no Watong!’ ” Ma no Halhaliana Tanua ga tangai, “Masa! A tutuna bia diet na sangeh ta ira nudiet dadas na pinapalim kanong ira nudiet tintalen na haan tikai ma diet.”

*No pakana bung na matmatukal tano ula hanua*

<sup>14</sup> Io, ma iau ga nanaas ma tiga palpalana baakut. Ma nong ga kis taar tana ga ngan hoing Nong a Tunatuna Ia. Ma tiga vuvu na lualua di ga gil ia ma ra gol tano walina. Ma ga palim tar tiga nianina hisa.

<sup>15</sup> Ma tiga mes na angelo ga hanuat maram narako tano tamat na hala na lotu ma ga kukula naliu taar ta nong ga kis taar tano baakut hoken: "No pakana bung wara katkato lah ira matukena i ta hanuat um kanong no ula hanua i ta matukal. Io hua, u na kato lah ira matukena ma no num hisa."

<sup>16</sup> Io, nong ga kis taar tano baakut ga kakato suur tano ula hanua ma no nuna hisa gaam kap lah ira matukena makaia.

<sup>17</sup> Io, ma tiga mes na angelo mah ga hanuat ma narako tano tamat na hala na lotu aram ra mawai. Ma ia mah ga palim tiga nianina hisa.

<sup>18</sup> Ma tiga mes na angelo balik nong i la balaurei tar no iaah, ga hanuat makaia tano suuh na tun hartabar. Ma ga kukula naliu taar ta nong ga palim tar no nianina hisa gaam tangai hoken: "U na palim no num hisa ma u na kut lah ira hunena no ula hanua kanong ira hunena i ta masos."

<sup>19</sup> Io hua, no angelo ga kakato suur tano ula hanua ma no nuna hisa gaam kut lah ira hunena tano liarina ma ga sei halaka diet taar tano sibaan bia Kalou na paas gisianei diet ma no nuna ngalngaluan.

<sup>20</sup> Ma Kalou ga paas gisianei ira hunena no ula hanua kaia nataman tano tamat na pisa na hala.

Ma no gaap ga saal laah makaia ta Kalou ga paas gisianei ira hunena kaia. Ga hung hut haruat ma ira ha diet ira hos. Ma ga saal kakari aitul a maar na kilomita.

## 15

*Ira len ma irua na angelo diet hatur kahai ira tirih*

<sup>1</sup> Io, ma iau ga nas tiga mes na hakilang aram ra mawai ma ga manga tamat sakit. A len ma irua na angelo ma diet ga hatur kahai ra len ma irua na tirih. Ma kaikek ira haphapataam tanai kanong narako ta diet no ngalngaluan ta Kalou na pataam.

<sup>2</sup> Ma iau ga nas no tes ma ga nanaas hoing bia di ga gil ia ma ra galas. Ma ga nanaas mah bia a mon iaah tana. Ma iau ga nas mah no mataniabar diet ga tur hutatei taar no tes. Ma diet ing diet gata paas hasur no roka ma no nuna palimpua ma no winawas tano hinsana. Ma diet ga palim tar ira bilai na mangana harp makaia ta Kalou

<sup>3</sup> ma diet ga ru tiga nirudu. Ia gar tano Nat na Sipsip ma ta Moses no tultulai gar ta Kalou. Ma i hoken:

Kalou, no Watong, no Dadasina,  
ira num pinapalim i manga tamat sakit.  
Ma uga no King ta ira huntunaan tano ula hanua,  
ma ira num magingin i takodas ma i haruat ma  
ira linga u ta bul bia a tutuna.

<sup>4</sup> No Watong, i tutuna sakit bia ira mataniabar bakut diet na ruu uga ma diet na hatamat no hinsaam,

kanong uga sena mon u gamgamatiен.  
 Io, ira huntunaan tano ula hanua bakut diet na  
     hanuat ma diet na lotu tupas uga,  
 kanong ira num takodasiana magingin i ta han-  
     uat puasa.

<sup>5</sup> Ma namur ta kaikek ra linga iau ga nanaas uram ra mawai, ma iau ga nas no tamat na hala na lotu. Ma ia no hala na lotu di ga gil ia ma ra maal ing ira bura na warkurai ta Kalou i kis taar kaia. Ma ga tamapapos taar.

<sup>6</sup> Ma ira len ma irua na angelo ing diet ga hatur kahai ira len ma irua na tirih, diet ga hansur makaia narako tano tamat na hala na lotu. Ira nudiet sigasigam ga gamgamatiен ma ga pilpilakas. Ma ira taltalin di ga gil ma ra gol, diet ga hataltalin tar ta ira bangbang diet.

<sup>7</sup> Ma tikai ta ira aihat na lilona linga ga tar a len ma irua na gapgopai ta ira len ma irua na angelo. Ma ira gapgopai ga hung taar ma no ngalngaluan ta Kalou nong i kis hathatikai ma pa na pataam.

<sup>8</sup> Ma no tamat na hala na lotu ga hung ma ra mis makaia tano minamari Kalou ma makaia tano nuna dadas. Ma taia tikai pa ga tale bia na laka tano tamat na hala na lotu tuk taar bia ira len ma irua na angelo diet ta hapataam ira nudiet len ma irua na tirih.

## 16

### *Ira gapgopai na nginaluan gar ta Kalou*

<sup>1</sup> Io, ma iau ga hadadei a tamat na ingana tikai maram ra tamat na hala na lotu ga tangai ta ira len ma irua na angelo bia, "Muat na haan, muat

na burangai bus no ula hanua ma ira len ma irua na gapgopai na ngalngaluan ta Kalou.”

<sup>2</sup> Io, ma no luena angelo ga haan gaam burangai no nuna gapgopai taar tano pisa. Ma ira pala giih na manua ga banga huat ta ira mataniabar ing no hakilang tano roka ga kis ta diet ma diet git lotu tupas no nuna palimpua.

<sup>3</sup> Io, ma no airua na angelo ga burangai no nuna gapgopai taar tano tes. Ma no tes ga ngen hoing ra gaap na minaat. Ma ira lilona linga bakut tano tes diet ga maat.

<sup>4</sup> Io, ma no aitul a angelo ga burangai no nuna gapgopai taar ta ira taah ma ira puat. Ma diet ga ngan hoira gaap.

<sup>5-6</sup> Ma iau ga hadadei no angelo nong ga kurei ira taah ga tangai,

“Uga no Halhaliana nong ga lon naluai ma u lon mah kaiken.

Ma ing u warkurai hua no num warkurai i takodas.

Kanong warah, diet ga bu bing ira num gamgamatieng na mataniabar tus ma ira num poropet ma ira gapi diet ga bureng.

Io hua, u ta tar ira gaap ta diet bia diet na mamai.

Ma iakan ra warkurai i takodas harsakit, haruat ma ira linga diet ga gil.”

<sup>7</sup> Ma iau ga hadadei a ingana tikai maram ra suuh na tun hartabar ga tangai,

“Masa! Kalou, no Watong, no Dadasina, ira num warkurai i takodas ma i haruat ma ira linga u ta bul bia a tutuna.”

<sup>8</sup> Io, ma no aihat na angelo ga burangai no nuna gapgopai taar tano kasakes. Ma Kalou ga

waak tar no kasakesa bia na rang ira tunatuna ma no nuna tamat na mamahien.

<sup>9</sup> Ma no tamat na mamahien ga manga rang diet ma diet ga tangai hagawai no hinsa Kalou nong ga kurei kaiken ra tirih taar ta diet. Ma pa diet ga lilik pukus bia diet na pirlat ia.

<sup>10</sup> Io, ma no liman na angelo ga burangai no nuna gapgopai taar tano kinkinis na gil warkurai tano roka. Ma no kankado ga pulus ira sibaan no roka ga kurei tar. Ira mataniabar diet ga karat ira kamaria diet ma no ngunungut.

<sup>11</sup> Ma diet ga tangai hagawai Kalou kanam ra mawai kanong diet ga kilinganei ra ngunungut ma diet ga ina manmanua. Senbia pa diet ga lilik pukus sei ira nudiet magingin.

<sup>12</sup> Io, ma no liman ma tikai na angelo ga burangai no nuna gapgopai taar tano tamat na taah Iuperetis. Ma no taah ga mamasawa wara tangtagurei no ngaas uta diet ira tamat na lualua marau ra kasakesa i la hanhanuat makaia.

<sup>13</sup> Io, ma iau ga nas aitul a sakana tanua, dal ga nanaas taar hoira rokrok. Dal ga hansur tano hana no tamat na sui ma tano hana no roka ma tano hana no poropet bisbis.

<sup>14</sup> Ma kaikek ra aitul a sakana tanua dal ga gilgil ira hakilang na kinarup. Ma dal ga haan tupas ira tamat na lualua tano ula hanua bakut wara kapkap hulungai diet wara hinarubu tano tamat na bung ta Kalou no Dadasina.

<sup>15</sup> “Hadadei baa! Iau ni hanuat hoing tiga tena kikinai! Na daan nong i hangala taar ma i tagurei tar ira nuna sigasigam huteta tana, bia

kaba gi tabunasulu ma na hirhir ra matmataan na haruat.”

<sup>16</sup> Io, ma dal ga lam hulungai ira tamat na lualua taar tiga sibaan nong di kilam ia ta ira nianga na Iudeia bia, “Armagedon.”

<sup>17</sup> Io, ma no len ma irua na angelo ga burangai tar no nuna gapgopai aram ra mahua. Ma tiga tamat na ingana tikai aram ra tamat na hala na lotu. Ma ga ianga maram ra tamat na kinkinis na warkurai, ga tangai, “I ta pataam um!”

<sup>18</sup> Ga hila ma ga par. Ma a mon tamat na kunakunar. Taia tiga kunakunar baa hua tur lah tano pakana bung bia Kalou ga hakisi ira tunatuna kai tano ula hanua. Iakan ra kunakunar ga manga tamat sakit.

<sup>19</sup> Ma no tamat na pisa na hala ga tapaleng aitul a sibaan. Ma ira mes na pisa na hala tano ula hanua diet ga tamadurei sakasaka. Ma Kalou ga lik lah Babilon no Tamat ma ga hamamo ia ma no dadas na taah tano nuna tamat na nginaluan.

<sup>20</sup> Ira ailan diet ga panim laah ma pa di ga nas habal ira uladih.

<sup>21</sup> Ma ira tamat na tua na ais haruat ma ra haat ga puka maram ra mawai taar ta ira tunatuna. Ira tirtirih ta diet tikatikai ga haruat ma liman sangahul na kilogram. Ma ira tunatuna diet ga tangai hagawai Kalou kanong ga tar kaiken ra sakana tirih gaam manga ubal diet.

## 17

### *No tena hilawai i kisi no roka*

<sup>1</sup> Io, ma tikai ta ira len ma irua na angelo ing diet ga palim tar ira len ma irua na gapgopai

ga hanuat gaam tangai tagu, "Mai, iau naga haminis no harpidinau taam nong na haan tupas no tamat na hilawai na hahina nong i kisi tar ira taah.

<sup>2</sup> Ma ira tamat na lualua tano ula hanua diet ga hilawai ma ia. Ira mataniabar tano ula hanua diet ga manga mur no nuna magingin na hilawai hoing tikai i manga mom. Ma diet ga sakena hoing haleng na dadas na taah na hababa hagawai tikai."

<sup>3</sup> Io, ma no dadas tano Halhaliana Tanua ga pulus iau ma no angelo ga kap lah iau uram ra hanua bia. Ma iau ga nas tiga hahina ga kis taar kaia. Ga kisi tar tiga dardarana roka. Ma di gata pakat tar ra hinsang tano roka, ma kaikek ra hinsang wara tangtangai hagawai Kalou. No roka, a len ma irua na walina ma a sangahul na lakona.

<sup>4</sup> No hahina ga sigam tar ra mangana dardarana sigasigam ing a tabi matana. Ma di gata hamar tar ia ma ra gol ma ira maririsuan na haat ma ira tulur a kalagi. Ma ga palim tar tiga gapgopai di ga gil ia ma ra gol. Ma no gapgopai ga hung taar ma ira nuna bilingana magingin na hilawai ma ira linga da miligiruanei.

<sup>5</sup> Ma di gata pakat tar a hinsang tano punarena ma no kukuraina ga susuhai. Ma no hinsang hoken: "No Tamat na Babilon, no puasi diet ira hilawai ma no burena ta ira miligiruana linga tano ula hanua."

<sup>6</sup> Ma iau ga nas kilam no hahina bia gata manga mamai ra haleng gapi diet ira gamgama-tien na mataniabar tus ta Kalou ma diet mah ing diet ga hin hinawas uta Iesu. Ma kaikek ra

gaap ga hababa ia gaam kurei ira nuna sakana nemnem hoing bia ga mamai ra haleng na dadas na taah.

Ma ing iau ga nas ia, iau ga karup ma iau ga manga lilik.

<sup>7</sup> Ma no angelo ga tiri iau bia, “U karup warah? Nas no hahina ma nas no roka nong no hahina i kisi tar ia. U ta nas bia a len ma irua na walina ma ra sangahul na lakona. I tutuna bia no kukuraina ta dir i susuhai taar. Senbia iau ni palas tar ia taam.

<sup>8</sup> No roka nong u ta nas ia ga lon naluai. Katin um, pataia. Namur na hanhut maras napu tano lulur pa ta haphapataam, ma na haan taar tano rana hinirua. Ma ari ing diet kis taar tano ula hanua diet na karup. Diet ing pa di ga pakat ira hinsa diet tano pakpakat na nilon manaluai tano hakhakisi tano ula hanua. Diet na karup ing diet na nas no roka kanong ga lon naluai, taia um kaiken, ma na hanuat namur.

<sup>9</sup> “Siga i nem bia na palai ta iakan, i tahut bia na lilik timaan ma ra mintota. Ira len ma irua na walina diet ira len ma irua na uladih ing no hahina i kisi tar.

<sup>10</sup> Ma diet ira len ma irua na tamat na lualua mah. A liman diet ta panim laah. Tikai um kana, ma no mesa pai hanuat baa. Iasen ing bia na hanuat na lon taar mon ta dahina.

<sup>11</sup> No roka nong ga lon naluai ma kaiken um pataia, ia no liman ma itul na tamat na lualua. Ma no nuna kinkinis i haruat ma diet ira len ma irua ma na haan at tano rana hinirua.

<sup>12</sup> “Ma ira sangahul na lakona u ta nas, diet ira sangahul na tamat na lualua. Pa diet hatur kahai

baa ra kinkinis na warkurai. Namur diet na kis na warkurai tikai ma no roka. Senbia no nudiet kinkinis na warkurai na pataam gasien balin.

<sup>13</sup> Ma diet bakut, na tikai mon no nudiet lilik. Ma diet na tar ira nudiet dadas ma ira nudiet kinkinis na warkurai taar tano roka.

<sup>14</sup> Ma diet na tut na hinarubu ma no Nat na Sipsip. Senbia no Nat na Sipsip na paas hasur diet kanong ia no Tamat na Watong ta ira watong bakut ma ia no Tamat na King ta ira king bakut. Ma na tikai ma ira tunatuna ing ga tatau diet ma ga pilak diet. Ma diet ing diet manga mur timaan ia..”

<sup>15</sup> Io, ma no angelo ga tangai tagu, “No kukuraina ta ira taah ing u ga nas no hilawai ga kisi tar diet i hoken: ira taah diet ira huntunaan tano ula hanua, ira mangana mataniabar, ira mangana palatamainari, ma ira tunatuna ta ira kaba nianga.

<sup>16</sup> No roka tikai ma kaikek ra sangahul na lakona ing u ta nas, diet na malentakuanei no hilawai na hahina. Diet na haliarei tutuna at ia ma diet na waak tar ia kaia ma taia um a nuna ta sigasigam. Diet na ien ira waratina ma diet na tun hadado ia tano iaah.

<sup>17</sup> Diet na gil hua kanong Kalou na lam ira nudiet lilik bia diet na gil haruatanei no nuna sinisip. Ma na lam diet bia diet na gil hoken: diet na tur tikai, ma diet na tar ira nudiet dadas tano roka bia na warkurai. Ma diet na gil hua tuk taar bia ira nianga gar ta Kalou na hanuat tutuna.

<sup>18</sup> Ma no hahina nong u ta nas ia, ia no tamat na pisa na hala nong i kurei ira tamat na lualua tano ula hanua.”

## 18

### *Babilon i hirua sakasaka*

<sup>1</sup> Io, ma namur ta iakan iau ga nas tiga mes na angelo ga hanansur maram ra mawai. Ga kap ra tamat na kinkinis na warkurai. Ma no murarang tano minamarina ga rang no ula hanua.

<sup>2</sup> Ma ga tatau aram naliu sakit hoken:  
“I ta puka. I ta puka, no Tamat na Babilon.  
Ira sakana tanua ma ira tadaar diet kis um kaia.  
Ma ira mangana bilingana maan ing di miligiru-  
anei, diet lon mah kaia.

<sup>3</sup> I ta puka hua kanong ira huntunaan bakut tano  
ula hanua diet ta mamai ira nuna dadas  
na taah ing git lamlam ira tunatuna wara  
hilawai.

Ira tamat na lualua tano ula hanua diet ga sua  
tikai ma ia.

Ira tena susuhura diet ga kap ira nudiet kinkinis  
na watong ta ira nuna haleng na linga.”

<sup>4</sup> Io, ma iau ga hadadei a ingana tiga mesa  
maram ra mawai ga tangai, “Muat haan talur ia,  
nugu mataniabar! Muat mai!

Kaba muat laka ta ira nuna sakana magingin.  
Ma kaba muat gi laka mah ta ira nuna ngun-  
ngutaan.

<sup>5</sup> Ira nuna sakana magingin i ta hung hut um  
uram abuka ra mawai.

Ma Kalou i ta lik lah ira nuna sakena.

<sup>6</sup> Muat na gil tana hoing ga gil hua ta muat.

Ga hagawai muat. Io hua, muat na manga  
hagawai balik ia.

Ga hamamo muat ma ra dadas na taah na  
ngunngutaan.

Io, muat na hamamo ia ma ra dadas na taah wara  
tamat na ngunngutaan.

<sup>7</sup> Ga hamar habal ia ma ga tabar habal ia ma ra  
bilai na linga sakit.

Io, muat na balu pukus ia haruat ma no nuna  
magingin.

Senbia muat na tabar ia ma ra ngunngutaan ma  
muat na gil hasusuah ia.

I tangai habal at tana bia, 'Iau no hahina ta tiga  
tamat na lualua.

Pa iau makosa.

Ma pa iau na tapunuk.'

<sup>8</sup> Io hua, kaiken ra mangana tirih na haan tupas  
hagasiaan ia.

Na maset, na tapunuk, ma na sam ra tamat na  
taburungan.

Ma na doda tano iaah, kanong Kalou no Watong  
nong i kurei ia, a dadasina ia.

<sup>9</sup> "Ira tamat na lualua tano ula hanua diet git  
hilhilawai ma ia. Ma diet ga tikitikai ma ia wara  
kapkap ira bilai na linga sakit. Ma ing diet na  
nas no mis tano iaah nong i tun hadado ia, diet  
na suah ma diet na tapunuk utana.

<sup>10</sup> Diet na ramramin tano nuna ngunngutaan.  
Io hua, diet na tur taar tapaka tana, diet na suah,  
ma diet na tangai hoken:

'Maris, maris taam, Babilon.

Uga no tamat ma no dadas na pisa na hala!

U ta hirua gasien a mon!'

<sup>11</sup> "Ira tena susuhura diet na suah ma diet na  
tapunuk panei ia kanong taia ta tikai wara kulkul  
habal ira nudiet tabarikik.

<sup>12</sup> Taia ta tikai wara kulkul ira nudiet gol, ira  
nudiet siliwa, ira nudiet maririsuan na haat, ma

ira nudiet tulur a kalagi. Ma tikai pa na kul mah ira nudiet kaba bilai na sigasigam ing a tabi matana, ira mangana bilai na dahai, ma ira bilai na linga di gil ma ra ngisena wawaguai, bia ra dahai ing a tabi matana, bia ra baras, bia ra pala riam, bia ra bilai na haat.

<sup>13</sup> Ma taia ta tikai mah wara kulkul ira kaba linga i sangina timaan, ira dadas na taah, ira palona olip, ira pat na wit, ira bulumakau, ira sipsip, ira hos, ira karis, ma ira tunatuna mah wara tultulai.

<sup>14</sup> “Ma diet na tangai tana, ‘Ira bilai na linga u ga nem bia u na hatur kahai, diet ta panim laah. Ira num kinewa ma ira minamarim diet ta panim laah mah. Pau na nas tupas habal at diet.’

<sup>15</sup> Ma ira tena susuhura ing diet ga kap ira nudiet kinkinis na watong tana, diet na tur taar tapaka. Diet na ramramin tano nuna ngunngutaan. Diet na suah ma diet na tapunuk.

<sup>16</sup> Ma diet na kukula bia,  
‘Maris, maris taam, uga no tamat na pisa na hala!  
U ga sigam ira kaba sigasigam ing a tabi matana.  
U ga hasigam habal uga ma ra gol ma ira maririsuan na haat ma ira tulur a kalagi.

<sup>17</sup> No num tamat na kinkinis na watong hokaiken  
i ta pataam gasien!’

Ira lualua bakut ta ira sip, ma diet bakut ing diet haan ta ira sip, ma diet bakut ing diet papalim ta ira sip, ma diet bakut ing diet git kapkap ira linga maras na tes wara suhsuhuranei, diet na tur tapaka.

<sup>18</sup> Ma ing diet nas no mis tano iaah nong i tun hadado ia diet na tangai, ‘Taia um ta tiga mes na

pisa na hala ga haruat ma iakan ra tamat na pisa na hala.'

<sup>19</sup> Diet na sei bus ira wali diet ma ra kaabus wara hamhaminis no nudiet tapunuk. Diet na suah ma diet na tatau bia,

'Maris, maris tano tamat na pisa na hala!

Diet bakut ing diet git hanahaan hurlabit ta ira nudiet sip aras na tes, diet ga kap ira nudiet kinkinis na watong makaia tana.

I ta hirua gasien!

<sup>20</sup> Muat aram ra mawai, muat na guama uta kaikek i haan tupas ia.

Muat ira gamgamatién na mataniabar tus ta Kalou ma muat ira apostolo ma muat ira poropet muat na guama.

Kalou i ta kurei ia haruat ma ira nuna sakana pinapalim ga gil ta muat."

<sup>21</sup> Io, ma tiga dadas na angelo ga rakun tiga tamat na haat sakit, gaam sei taar ia na tes. Ma ga tangai,

"Da manga sei haliarei hasur no tamat na pisa na hala Babilon hokaiken.

Ma pa da nas laah habal ia.

<sup>22</sup> Di git hanhadadei ira maririsuan na nirudu ta ira tena nirudu ma ira tena bu harp ma ira tena hus tulaal ma ira tena puh tahur.

Senbia pa da hadadei habal diet hua kaia hoing uga.

Ira kaba tena pinapalim, pa da nas habal diet kaia hoing uga.

Ma pa da hadadei habal mah diet ing diet la ringrigis ira pat na wit kaia hoing uga.

<sup>23</sup> Ira lulunga pa na murarang kaia hoing uga.

Ira ingana ira sigara tinolen, pa da hadadei habal  
diet kaia hoing uga.

Ira num tena susuhura diet ga tamat ta ira  
tunatuna tano ula hanua bakut.

U ga hasakit ta ira huntunaan hoing tiga tena ser  
magirmagir, kaikek u gaam lam harango  
diet.”

<sup>24</sup> Kalou ga hapidinau Babilon kanong di ga nas  
lah ira gapi diet ira poropet ma ira gamgamatiен  
na mataniabar tus ta Kalou kaia ta iakano pisa  
na hala. Masa! Di ga nas lah ira gapi diet bakut  
kaia ing di ga bu bing diet tano ula hanua.

## 19

### *No Watong i hapidinau Babilon*

<sup>1-2</sup> Io, ma namur ta iakan iau ga hadadei  
a kinakel haruat ma ra tamat na nianga gar  
na mataniabar aram ra mawai. Ma diet ga  
kakakonganei bia,

“Da pirlat no Watong!

I palai bia no nudahat God a tena harhalon ia.

Ma no minamarina ma no ana basso i palai  
mah kanong ing na kurei tikai, no nuna  
warkurai i takodas ma i haruat ma ira  
linga i ta bul bia a tutuna.

Da pirlat ia hua kanong i ta kurei no tamat na  
tena hilawai nong ga lam harango no ula  
hanua ma no nuna magingin na hilawai  
bia na kap ra harpidinau.

No tena hilawai ga bu bing ira tultulai gar ta  
Kalou, kaikek Kalou i ta bu bing ia.”

<sup>3</sup> Ma diet kakonga balin hoken:

“Da pirlat no Watong!

No mis tano iaah nong i tun hadado no hilawai na hananhut hathatikai ma pa na pataam.”

<sup>4</sup> Io, ira airua sangahul ma ihat na kaba tamat ma ira aihat na lilona linga, diet ga puka suur diet gaam lotu tupas Kalou nong ga kis taar tano tamat na kinkinis na warkurai. Ma diet ga tangai bia,

“Masa! Da pirlat no Watong!”

<sup>5</sup> Io, ma a ingana tikai ga hanuat makaia tano tamat na kinkinis na warkurai, gaam tangai, “Muat ira tultulai ta Kalou ing muat ruu ia, muat na pirlat ia!

Muat bakut muat na gil hua, muat ira maris ma muat ira watong!”

*No bung na pokomau tano Nat na Sipsip i wara hinuanut*

<sup>6</sup> Io, ma iau ga hadadei a kinakel hoing ra tabi nianga ta ira tamat na mataniabar. Ga kakel hoira taah i manga saal ma ra tamat na par. Ma diet ga kakonga bia,

“Da pirlat no Watong, kanong Kalou no nudahat Watong, no Dadasina, i harbalaurai ma i warkurai.

<sup>7</sup> I tahut bia dahat na guama ma bia dahat na hatamat no hinsana kanong no bung na tinolen tano Nat na Sipsip i ta hanuat um.

No nuna hahina i ta tagurei habal ia wara tinolen.

<sup>8</sup> Ma di ta tar ra bilai na sigasigam tano hahina. Iakano sigasigam i gamgamatiem ma i pilpilakas.”

(Ma a malalar ia ta ira taktakodasiana magingin ta ira gamgamatién na mataniabar tus ta Kalou)

<sup>9</sup> Io, ma no angelo ga tangai tagu bia, “U na pakat hoken: ‘Diet daan ing di siga diet wara hinanuat tano nian na pokomau tano Nat na Sipsip.’” Ma ga tangai mah bia, “Kaiken a tutun na nianga ta Kalou.”

<sup>10</sup> Io, ma iau ga puka suur taar ta ira kakina bia ni lotu tupas ia. Senbia ga tangai tagu, “Waak um u gil hua! Datar bakut mon airua tultulai ta Kalou tikai ma ira tasim ing diet la murmur no tutuna Iesu ga hapuasnei. Hua, u na lotu tupas Kalou! Kanong warah, no tutuna nong Iesu ga hapuasnei i hadadas ira poropet wara nianga.”

### *Iesu i tapukus*

<sup>11</sup> Io, ma iau ga nas no mawai ga tapapos taar. Ma kaia tiga palpalana hos. Ma nong ga kisi tar ia di ga kilam ia bia “Nong i Gil Haruatanei no nuna Nianga,” ma “Nong i Tutuna.” Ing na harubu ma tikai bia na kurei tikai, pa na gil ta sakena. No nuna hinarubu ma no nuna warkurai i takodas.

<sup>12</sup> Ira airua matana dir ga haruat ma ra kamariana iaah. Ma a haleng na vuvu na lualua tano walina. Ma tiga hinsang di gata pakat tar tana, ma taia tikai i nunurei no hinsana. Ia sena mon.

<sup>13</sup> Ga sigam tar tiga sigasigam i hung ma ra gaap. Ma no hinsana bia, no Nianga ta Kalou.

<sup>14</sup> Ira umri maram ra mawai diet ga murmur ia ma diet ga kisi ira palpalana hos. Ma diet ga sigam tar ira bilai na sigasigam. Ma ira nudiet sigasigam a palpalana ma i gamgamatién.

<sup>15</sup> Ma tiga nianina hisa ga hansur tano hana ma iakan ra hisa wara halhaliarei ira huntunaan tano ula hanua. Ma nong i kisi tar no hos na balaurei ma na kurei hadadas diet. Na paas diet ma no tamat na ngalngaluan ta Kalou, no Dadasina, hoing tikai na paas ira gerep wara gil wain.

<sup>16</sup> Ma di gata pakat no hinsana tano nuna sigasigam ma tano pawana. Ma i hoken: "No Tamat na King ta ira king bakut ma no Tamat na Watong ta ira watong bakut."

<sup>17</sup> Io, ma iau ga nas tiga angelo ga tur taar tano matana kasakes. Ma ga kakonga naliu taar ta ira maan bakut ing diet ga pupunga aram ra mahua. Ma ga tangai hoken: "Muat mai! Muat na kis hulungai tano tamat na gil nian ta Kalou.

<sup>18</sup> Muat mai ing muat naga ien ira warati diet ira tamat na lualua ma ira tamat na umri ma ira tena baso. Ma muat na ien mah ira hos ma diet ing diet kisi tar diet. Ma muat na ien ira warati diet ira tunatuna bakut, diet ira tultulai ma diet ing pa diet tultulai mah, ira watong ma ira maris."

<sup>19</sup> Io, ma iau ga nas no roka ma ira tamat na lualua tano ula hanua tikai ma ira nudiet umri. Diet gata hanuat hulungai wara tut na hinarubu ma nong i kisi no hos tikai ma ira nuna umri.

<sup>20</sup> Ma nong i kisi no hos ga palim kahai no roka tikai ma no poropet bisbis nong git gilgil ira hakilang na kinarup wara gaiana no roka. No poropet bisbis git paapalim hua kaikek gaam bisbis ira mataniabar ing diet ga hatur kahai no hakilang tano roka ma diet lotu tupas no nuna palimpua. Ma nong i kisi no hos ga sei halilon

dir taar tano lulur na iaah, a solam ma ra lulunga kana tana.

<sup>21</sup> Ma nong i kisi tar no hos ga bu bing ira mes na tunatuna ma no nuna hisa na hinarubu nong i hansur tano hana. Ma ira maan diet ga iaan hahos ta ira warati diet ira tunatuna.

## 20

*No arip na tinahon ma no tuntunut hut talur  
ra minaat*

<sup>1</sup> Io, ma iau ga nas tiga angelo ga hanhan suur maram ra mawai. Ma ga hatur kahai no dadas wara paapos no matanangas tano lulur pataia ta haphapataam tana. Ma ga palim tar tiga dadas na hidihidi sakit.

<sup>2</sup> Io, ga palim kahai no tamat na sui. Ia iakano sui manaluai sakit. Da kilam ia bia no Tena Hartakun, bia Satan. Ma no angelo ga his kahai ia tuk taar bia tiga arip na tinahon na sakit.

<sup>3</sup> Io, no angelo ga sei ia tano lulur ma ga banus bat ia bia kaba gi lam habisbis habal ira huntunaan tano ula hanua. Ma Satan na kis taar kaia tuk taar bia no arip na tinahon na pataam. Namur um, tikai na halangalanga sei ia. Ma Satan na langalanga ra kumkumina pakana bung mon.

<sup>4</sup> Io, ma iau ga nas aring diet ga kis taar ta ira kinkinis na gil warkurai. Ma Kalou gata tar ra kinkinis na warkurai ta diet. Ma iau ga nas mah ira tanua diet ing di gata dako diet. Ma di ga dako diet kanong diet ga warawai ma no nianga ta Kalou ma diet ga hin hinawas ta ira tutuna utano nilon gar ta Iesu. Pa diet ga lotu tupas no roka bia no nuna palimpua. Ma pa diet ga hatur

kahai no hakilang tano roka ta ira punare diet bia ira lima diet. Ma diet ga lon balin ma diet ga warkurai tikai ma Karisito tiga arip na tinahon.

<sup>5</sup> (Io, ma ira mes na minaat pa diet ga lon balin tuk taar no arip na tinahon ga pataam.) Ma iakan no luena tuntunut hut sukul ra minaat.

<sup>6</sup> Diet ing diet na taman tut hut tano luena tuntunut hut sukul ra minaat, diet na daan ma diet na gamgamatién. No airua na minaat pa na tale bia na kurei kahai diet. Taia. Diet na ngan hoing ira pris tupas Kalou ma Karisito. Ma diet na warkurai tikai ma ia tiga arip na tinahon.

### *Di halangalanga sei Satan ma di kurei habal ia*

<sup>7</sup> Ma ing bia no arip na tinahon gata sakit, di ga halangalanga sei Satan makaia ra sibaan na harpidinau.

<sup>8</sup> Io, ma na haan ukaia ta ira aihat na ngusuna tano ula hanua wara lamlam habisbis ira hun-huntunaan. Da kilam diet bia Gok ma Magok. Ma ga lam hulungai diet wara hinarubu. Ma ira nudiet winawas i manga haleng sakit haruat ma ira wana kinam nawana.

<sup>9</sup> Diet ga hanan haan ma ira sibaan ga hung ma diet. Ma diet ga tur luhutanei no pisa na hala nong Kalou i nem ia, ing ira nuna gamgamatién na mataniabar tus diet la kiskis kaia. Senbia a iaah ga hansur maram ra mawai gaam haliarei diet.

<sup>10</sup> Ma di ga sei Satan tano lulur na iaah, a solam ma ra lulunga kana tana. Ia nong ga lam habisbis lah ira mataniabar. Ma no roka ma no poropet bisbis dir kana kaia tuai. Ma dal na kilinganei ra ngunungut hathatikai ma pa na pataam.

*Ira minaat diet tur taar ra warkurai*

<sup>11</sup> Io, ma iau ga nas tiga kamana tamat na palpalana kinkinis na gil warkurai. Ma tikai ga kis taar tana. No ula hanua ma no mawai dir ga hilau laah ra matmataan tana ma dir ga panim laah.

<sup>12</sup> Iau ga nas ira minaat, diet ira maris ma diet ira watong. Diet ga tur taar manaluai tano kinkinis na gil warkurai ma di ga papos ira pakpakat. Ma di ga papos tiga mes na pakpakat mah, ia no pakpakat na nilon. Ma nong i kis taar tano kinkinis na gil warkurai ga kurei diet haruat ma ira nudiet gingilaan ing di gata pakat tar tano pakpakat.

<sup>13</sup> Io, ma no tes ga tar pukus ira minaat ing diet ga kis taar tana. Ma no minaat ma no taman na minaat dir ga gil mah hua. Ma nong i kis taar tano kinkinis na gil warkurai ga kurei diet tikatikai haruat ma ira nudiet gingilaan.

<sup>14</sup> Ma ga sei no Ngaas na Minaat ma no Taman ta ira Minaat taar tano lulur na iaah. Ma no lulur na iaah, ia no airua na minaat.

<sup>15</sup> Ma ing bia pa di ga nas no hinsana tikai tano pakpakat na nilon, di ga sei hasur ia tano lulur na iaah.

## 21

*A sigara mawai ma a sigara ula hanua*

<sup>1</sup> Io, ma iau ga nas tiga sigara mawai ma tiga sigara ula hanua kanong no luena mawai ma no luena ula hanua dir gata panim laah. Ma pataia baal um ta tes.

<sup>2</sup> Iau ga nas no Halhaliana Pisa na Hala. Ia no Sigara Ierusalem. Ma ga hanansur makaia ta Kalou maram ra mawai. Ma ga tagura taar hoing tiga hahina i wara tinolen. Ma di gata hamar timaan ia bia no nuna tunana naga nas ia hoing tiga melmel na hahina.

<sup>3</sup> Io, ma iau ga hadadei ra tamat na ingana tikai ga hanuat maram ra tamat na kinkinis na warkurai. Ma ga tangai bia, “Nas baa! No kinkinis ta Kalou iakana nalamin ta diet ira tunatuna. Ma Kalou na kis tikai ma diet. Ma a nuna mataniabar um diet ma Kalou at na kis tikai ma diet ma nudiet God um ia.

<sup>4</sup> Na ros ira palona mata diet. Ma taia baal um ta minaat bia ta tapunuk. Ma taia mah ta sunuah bia ta ngunungut kanong ira linga ing manaluai i ta pataam.”

<sup>5</sup> Io, ma nong ga kis taar tano tamat na kinkinis na warkurai ga tangai bia, “Iau gilgil hasigarina ira linga bakut!” Ma ga tangai bia, “Pakat kahai kaiken kanong kaiken ra nianga i tutun ma i tale bia tikai na so no nuna nurnur tanai.”

<sup>6</sup> Ma ga tangai tagu, “I ta pataam um! Iau no Hathatahun ma no Haphapataam. Iau no Luena ma no Mutuaina. Siga nong i maruk, iau ni hamamo bia mon ia ma ra taah tano puat na nilon. Ma pa na kul.

<sup>7</sup> Siga tikai nong i harubu timaan ma i paas hasur ira harwalaam iau na tabar ia ma kaiken ra linga bakut. Iau um no nuna God ma ia a natigu um ia.

<sup>8</sup> Senbia ari, nudiet sibaan no lulur na iaah, a solam ma ra lulunga kana tana. Ma diet ira mangana tunatuna hoken: ira tena bunurut, ira

tabuna nurnur, ira tena sakena, ira tena harubu bingbing bia, ira tena ser magirmagir, ira tena lotu tupas ira palimpua, ira tena bisbis, ma diet ing diet sua tikai ma tikai pai nuna ia. Diet na haan taar tano lulur na iaah. Ma ia no airua na minaat.”

*No sigara Ierusalem*

<sup>9</sup> Io, ma tikai ta ira len ma irua na angelo ing diet ga palim tar ira len ma irua na gapgopai ga hanuat ukai tagu. Ma kaikek ra gapgopai diet ga hung taar ma ira len ma irua na mutuaina tirih. Ma ga tangai tagu bia, “Mai! Iau na haminis no hahina taam nong i wara taltolai no Nat na Sipsip.”

<sup>10</sup> Io, no dadas tano Halhaliana Tanua ga pulus iau ma no angelo ga kap haut iau uram tiga tamat na uladih sakit. Ga haminis no Halhaliana Pisa na Hala tagu. Ma ia ne Ierusalem. Ma no pisa na hala ga hanansur maram ra mawai ta Kalou.

<sup>11</sup> No pisa na hala ga murarang ma no minamari Kalou. Ma ga pilpilakas hoing tiga maririsuan na haat nong a tabi matana nong di kilam ia bia jaspa. Ma ga palai hoira galas.

<sup>12</sup> Ma a mon tamat na kangkang na balo luhutanei ia. A sangahul ma irua na matanangas tano balo. Ma a sangahul ma irua na angelo diet ga kis taar ta kaikek ra matanangas. Io, ma ta kaikek ra matanangas di gata pakat tar ira sangahul ma airua na hinsa diet ira sangahul ma airua na huntunaan gar na Israel.

<sup>13</sup> Ma aitul a matanangas tiga palpal ta ira aihat na balo.

**14** Ma a sangahul ma irua na burena haat wara hathatur hadadas no balo tano pisa na hala. Ma di gata pakat tar ira sangahul ma irua na hinsa diet ira apostolo gar tano Nat na Sipsip taar ta kaikek ra burena haat.

**15** No angelo nong ga wor ma iau ga palim tar tiga linga hoing tiga sila dahai. Di ga gil ia ma ra gol. Ma ga palim tar ia wara hapupua no pisa na hala ma no balo ma ira matanangas tana.

**16** Ira ihat na balo tano pisa na hala diet taltalona haruat. Io, ga hapupua ira aihat na balo ma diet tikatikai diet haruat ma 1200 na mael. Ma no kangkang uram naliu tano balo ga haruat mah ma 1200 na mael.

**17** Ma no taptaperak tano balo ga haruat ma 144 na laha. Ma ing bia no angelo ga hapupua no balo, ira laha ga haruat mon ma ira laha ira tunatuna diet la hapupua.

**18** Di gata gil no balo ma tiga haat di kilam ia bia jaspa. Ma no pisa na hala di gata gil ia ma ra gamgamatieng na gol. Ma no pisa na hala ga palai hoira galas.

**19** Di gata hamar ira burena haat ing diet ga hatur hadadas no balo. Di gata hamar kaikek ra burena haat ma ira maririsuan na haat. No luenahurena haat jaspa, no airua na haat sapaia, no aitul a haat salsedoni, no aihat na haat emeral,

**20** no liman na haat sadonix, no liman ma tikai sadias, no liman ma irua krisolait, no liman ma itul beril, no liman ma ihat topas, no sangahul krisopres, no sangahul ma tikai haiasin, no sangahul ma irua ametis.

**21** Di gata gil ira sangahul ma irua na matangan-gas ma ira sangahul ma irua na tulur a kalagi. Di gata gil no ngaas tano pisa na hala ma ra maririsuan na gol. Ma ga palai hoing ra galas.

**22** Io, ma pa iau ga nas ta tamat na hala na lotu narako tano pisa na hala kanong no Dadas na Watong Kalou ma no Nat na Sipsip, dir haruat ma tiga tamat na hala na lotu ta iakano pisa na hala.

**23** No pisa na hala pa ga supi ra madaraas tano kasakesa bia no teka. Taia. No minamari Kalou i hamadaraas tar ia ma no Nat na Sipsip ia i haruat ma no lulunga tano pisa na hala.

**24** Ira huntunaan tano ula hanua diet na lon kaia ra madaraas tano pisa na hala. Ma ira tamat na lualua tano ula hanua diet na laka kaia tikai ma ira minamari diet.

**25** Ma pa na tabanus ira matanangas kanong taia ta kankado kaia.

**26** Ira huntunaan tano ula hanua diet na laka kaia tikai ma ira minamari diet ma ira nudiet kinkinis na watong.

**27** Taia ta bilingana linga na laka kaia. Ira tena bisbis ma diet ing diet gilgil ira sakana magingin ing da miligiruanei, pa diet na laka mah kaia. Diet sena mon ing di gata pakat tar ira hinsa diet tano pakpakat na nilon tano Nat na Sipsip, diet na laka kaia.

## 22

**1** Io, ma no angelo ga haminis no taah na nilon tagu. Ma no taah ga manga madaraas hoira galas. Ga puat huat manapu tano tamat

na kinkinis na warkurai ta Kalou ma no Nat na Sipsip.

<sup>2</sup> Ma ga saal nalamin tano ngaas tano pisa na hala. Ma no dahai na nilon ga tur taar kaia ta ira airua gagena no taah. A sangahul ma irua na pakaan ga huai tiga tinahon, tiga pakaan tiga teka. Ma ira pakana no dahai wara halhalon ira huntunaan.

<sup>3</sup> Ma no harpidinau gar ta Kalou pa na kis baal um ta tiga linga. No tamat na kinkinis na warkurai ta Kalou ma no Nat na Sipsip na kis kaia narako tano pisa na hala. Ma ira tultulai ta Kalou diet na lotu tupas ia kaia.

<sup>4</sup> Diet na nas no matmataan tana ma no hinsana na kis ta ira punare diet.

<sup>5</sup> Taia baal ta kankado kaia. Pa diet na supi ta madaraas ta tiga lulunga. Ma pa diet na supi mah no madaraas tano kasakesa kanong Kalou no Watong na murarang ta diet. Ma diet na kap ra kinkinis na gil warkurai hathatikai ma pa na pataam.

<sup>6</sup> Io, ma no angelo ga tangai tagu, “Kaikek ra nianga i tutuna ma i tale bia ira tunatuna diet na so ira nudiet nurnur tanai. No Watong, ia no God nudiet ira poropet. I la kurkurei diet bia diet na ianga. Ma i ta tulei no nuna angelo ta ira nuna tultulai. Ma no angelo na haminis ta diet ira linga i wara hinanuat gasien.”

### *Iesu na tapukus balin*

<sup>7</sup> Ma Iesu i tangai bia, “Hadadei baa! Dahina um ma enaga hanuat! I daan nong i taram ira nianga na poropet ta iakan ra pakpaket.”

<sup>8</sup> Iau mon, Ioanes, iau ga nas ma iau ga hadadei kaikek ra linga. Ma bia iau gata hadadei ma iau gata nas, iau ga puka taar ta ira kakina no angelo wara lotu tupas ia. Ia nong ga hamhaminis kaikek ra linga tagu.

<sup>9</sup> Senbia ga tangai tagu bia, “Waak um u gil hua! Datar bakut mon airua tultulai ta Kalou tikai ma ira poropet ira tasim. Ma dahat bakut tikai ma diet mah ing diet la tartaram ira nianga ta kan ra pakpakan. Hua, u na lotu tupas Kalou!”

<sup>10</sup> Io, ma ga tangai tagu, “Waak u banus bat ira nianga na poropet ta iakan ra pakpakan kanong no pakana bung i huteta bia kaikek ra linga na hanuat.

<sup>11</sup> Siga tikai i la gilgil ra sakena, da waak tar at ia na gilgil ra sakena hua. Ma hua mah ta nong i la gilgil ira bilingana magingin, da waak tar at ia hua bia na gilgil ira bilingana magingin. Ma siga tikai i la gilgil ira takodasiana magingin, na tahut bia na gilgil at hua. Ma siga tikai nong i la gilgil ira gamgamatiien na magingin, na tahut bia na gilgil at ira gamgamatiien na magingin.”

<sup>12</sup> Iesu i tangai bia, “Hadadei baa! Dahina um ma iau ni hanuat! Ing bia ni hanuat, iau ni palim ira numuat harkul. Ma iau ni kul muat tikatikai haruat ma ira numuat pinapalim.

<sup>13</sup> Iau Alpa ma Omega, no Luena ma no Mutuaina, no Hathatahun ma no Haphapataam.

<sup>14</sup> “Diet daan ing diet gis ira nudiet sigasigam. Diet na gis ira nudiet sigasigam ing diet naga iaan tano dahai na nilon ma diet naga laka harsakit ta ira matanangas tano pisa na hala. Ma ing bia

diet gis ira nudiet sigasigam, na takodas bia diet na iaan ma diet na laka hua.

<sup>15</sup> Io, ma diet ira tena sakena kinas nataman tano pisa na hala, ma ira tena ser magirmagir diet kis mah kaia tikai ma ira tena harubu bingbing bia, ma diet ing diet sua tikai ma tikai pai nuna ia, diet kis kinas ma nataman mah. Ma hua mah diet ing diet lotu tupas ira palimpua ma diet ira sakana tena bisbis.

<sup>16</sup> “Iau mon, Iesu, iau ta tulei no nugu angelo ukaia ta muat bia na hinawas palai ta kaikek ra linga wara gaia muat ira mataniabar na lotu ta ira tamtaman. Iau no bulumur tano huntunaan ta Dewit. Iau no tagul na malaan nong i manga murarang.”

<sup>17</sup> No Halhaliana Tanua i tangai, “Mai!” Ma no hahina nong ga wara taltolai no Nat na Sipsip i tangai, “Mai!” Ma siga tikai i hadadei kaiken ra nianga, i tahut bia na tangai, “Mai!” Siga tikai nong i maruk, i tahut bia na mai. Ma siga tikai i nem bia na kulup bia mon tano taah na nilon ma pa na kul, i tahut bia na kulup.

<sup>18</sup> Iau hatumarang muat bakut ing muat hadadei ira nianga na poropet ta kaiken ra pakpakat. Iau hatumarang muat hoken: Ing bia ta tikai na pasum ta nianga taar ta kaiken ra pakpakat, Kalou na pasum tar tana ira tinirih i kis ta iakan ra pakpakat.

<sup>19</sup> Ma ing bia tikai na kap sei tari nianga ta iakan ra pakpakat na poropet, Kalou na gil mah hua tana. Na kap sei no pinlawena tano dahai na nilon i kis ta iakan ra pakpakat. Ma na kap sei

NINAAS 22:20

lxx

NINAAS 22:21

no pinlawena mah tano halhaliana pisa na hala  
nong i kis ta iakan ra pakpakat.

<sup>20</sup> Nong i hin hinawas ta kaiken ra linga i tangai  
bia, "Masa! Dahina um ma iau ni hanuat."

Masa. Watong Iesu, u na mai.

<sup>21</sup> Iau sasaring bia no harmarsai gar tano  
Watong Iesu na kis tikai ma ira mataniabar ta  
Kalou. Amen.

**No Tahut na Hinhinawas  
The New Testament in the Hinsaal dialect of the  
Patpatar language of Papua New Guinea  
Nupela Testamen long tokples Hinsaal long Niugini**  
copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Hinsaal (Patpatar)

Dialect: Hinsaal

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-03

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 13 Dec 2023

0e2956ed-d793-5e92-aa0c-5c3432c69108